

fojnička škrinja

Broj 13
studen/prosinac 2011.
cijena 2 KM

ISSN 1986-5929

Poštovani čitatelji "Škrinje" koristim prigodu u ovom broju da Vas pozdravim u ime HKPD "Rodoljub". Započevši funkciju predsjednice otvorio mi se novi put suradnje sa ovim časopisom i moram reći da mi je izuzetna čast što naše društvo na ovakav način ima priliku biti tu za Fojničane u Fojnici, kao i one koji su zbog raznih razloga napustili rodni kraj.

Hrvatsko katoličko prosvjetno društvo "Rodoljub" osnovao je fra Alojzija Cvitanović. Pravila Društva usvojena su 1906. godine u Fojnici, a izmjenjena i odobrena 18. rujna 1931., kao i 22. srpnja 1942., te 20. veljače 2004. godine.

Svrha utemeljenja Društva je kulturno, prosvjetno, zabavno i gospodarsko jačanje, te socijalno podizanje hrvatskog naroda. HKPD "Rodoljub" ima prilično velik broj članova od svog ponovnog poslijeratnog osnutka 2004. godine kao i štovatelja društva. U skladu sa svojim kulturološkim značajem za stanovništvo ove općine HKPD "Rodoljub" u posljednje vrijeme osobito radi na povratku prostorija sadašnjeg kina u svoje vlasništvo.

U ovom vremenu medijske eksponiranosti svega, željeli bismo što uvjerljivije i autentičnije promovirati našu kulturu i običaje i kroz ovaj časopis

uspjeti što više, ponajprije mladih osoba, vratiti njihovim korijenima, kako bi u svjetlu ubrzane današnjice ipak uspjeli sačuvati dragocjenu nit prošlosti.

Fojnička škrinja postoji već dvije godine i zasigurno ne bi bila tako uspješna da nam u susret nisu izašli mnogobrojni donatori i ljudi dobre volje koji su svojim novčanim priložima doprinosili ustrajnosti i mogućnostima našeg vjernog uredničkog tima. Ovom prilikom željela bih se zahvaliti takvima, jer je podrška čitatelja uvijek neprocjenjivo bogatstvo i uistinu jaka motivacija za realizaciju naših ideja u budućnosti.

Vrijeme je Došašća. Za nas katolike, pronalazak je to novoga puta u svjetlu novoga života u Isusu Kristu. I ove godine predstavljamo vam se sa uistinu bogatim božićnim sadržajima.

Vjerujem da će se naša uspješna suradnja nastaviti, kako u novoj 2012. godini tako i narednih godina, te da ćemo vremenom sve više napredovati u svojoj efikasnosti i dostupnosti kvalitetnih informacija upravo vama, čitateljima.

Neka vas ovo vrijeme iščekivanja Kristova dolaska obdaru obiljem mira i blagoslova kako biste Božić proslavili sa svojim najdražima u zdravlju i ljubavi.

U ime HKPD "Rodoljub" i u svoje ime, od srca vam želim sretan Božić, te mnogo uspjeha u nadolazećoj 2012. godini!

Viktorija Nendić Kaurinović

Dragi naši čitatelji,

Vi ste sigurno čuli priču kako Djed Mraz živi negdje u Finskoj ili Švedskoj, možda na Grenlandu ili čak na Sjevernom polu. Posljednjih je decenija uz pomoć markentiških trikova načinio mnogobrojne baze diljem naseljenog svijeta u koje svraća krajem stare i početkom Nove godine, pa je taj tip definitivno postao najpoznatija osoba na svijetu.

Pomoć u dijeljenju poklona i veličanju slavja prolaznosti pružaju mu njegovi vilenjaci i leteći irvasi. Kako će se uskoro na nebu iznad kuće Djeda Mraza pojaviti Aurora Borealis, a vilenjaci sigurno već pakiraju poklone sa našim imenima, želimo vas upozoriti da na vrijeme stanete u redove kako sljedeće godine ne biste ostali gladni. Naime, naši povjerljivi izvori u Laponiji dojavili su nam skandaloznu odluku Ujedinjenog Vijeća Djeda Mrazova koje je za BiH predvidjelo jedan kolektivni novogodišnji poklon u vidu nekoliko bilijuna tona crnog kruha!

Istina je da su naši predstavnici u Ujedinjenom Vijeću Djeda Mrazova zakasnilo na generalnu skupštinu, te su time izgubili mogućnost da utječu na konačnu odluku, međutim, imali su priliku ublažiti katastrofalne posljedice ove odluke na svečanom domjenku koji se održao u večernjim satima u foajeu Ledenog kazališta. Kako su gladni i žedni prispjeli za trpezu, nekontrolirano su se natrpali svih ponuđenih jela i pića s namjerom da stvore bar minimalne državne rezerve. Nažalost, moramo vam saopćiti kako su i te zalihe izgubljene za BiH! Ostale su u kanalizacionim odvodima laponske prijestolnice! Sreća u nesreći je tek činjenica što naši predstavnici više neće moći *sрати* kada se vrate!

Nadamo se kako vas nismo pretjerano zabrinuli zdravstvenim stanjem naših predstavnika u Ujedinjenom Vijeću Djeda Mrazova i da ćete lako na sljedećim izborima odabrati nove. Također se nadamo da ne jedete previše kruha...

Sretan Božić, sretnu Novu godinu i 365 nasmijanih dana želi vam redakcija Fojničke škrinje,

urednica

listopad/studeni 2011.

K R Š T E N I

Leo Tuka

(Jakov i Andrea, rođ. Šimunić)

Barbara Oroz

(Anto i Marinka, rođ. Prskalo)

Lucija Stanić

(Nenad i Ljubica, rođ. Rajić)

Ela Bošnjak

(Slaviša i Lucija, rođ. Medić)

Markus Markija

(Danijel i Helena, rođ. Mijatović)

Mateo Grubešić

(Ivica i Josipa, rođ. Bošnjak)

Ena Jurak

(Vedran i Helena, rođ. Babić)

Nika Vukoja

(Josip i Vlatka, rođ. Lovrić)

Vedran Gujić

(Mladen i Marjana, rođ. Kalem)

Kristijan Golub

(Goran i Mirjana, rođ. Oroz)

V J E N Č A N I

Ivan Rašo i Marjana Davidović

Jakov Tuka i Andrea Šimunić

Nenad Stanić i Ljubac Rajić

Dejan Štrlijić i Vesna Remić

Danijel Okić i Ivana Pecirep

U M R L I

Luca Šendula,

rođ. Komšić, 1921.

Branko Bradara, 1957.

Ana Ćorić,

rođ. Tolo, 1932.

Niko Lijak, 1952.

Ivanka Babić,

rođ. Lovrić, 1945.

Ruža Šušnjara,

rođ. Mlikota, 1951.

Jozo Marković, 1939.

CIJENE	U BOJI		CRNO- BIJELA	
REKLAMNOG	- 1/1 stranica	150,00 KM	- 1/1 stranica	100,00 KM
PROSTORA U	- 1/2 "	80,00 KM	- 1/2 "	60,00 KM
ČASOPISU	- 1/4 "	40,00 KM	- 1/4 "	30,00 KM
'FOJNIČKA			- 1/8 "	20,00 KM
ŠKRINJA'				

Fojnička škrinja, broj 13, studeni/prosinac 2011.

izdavač: HKPD "Rodoljub" Fojnica

■ **glavna urednica:** Suzana Lovrić ■ **uredništvo:** Alen Cvjetković, Ivana Cvjetković, Jakov Gavran, Božana Tuka, Marko Tuka i Nikica Vujica ■ **urednički savjet:** Danijel Bošnjak, Lucija Bošnjak, Ivan Katavić, Katarina Migić i Franjo Miletić ■ **lektura:** Leonora Lovrić Drmač

■ **adresa:** Fojnica, Mehmeda Spahe bb ■ **tel.:** 063 369 169 ■ **e-mail:** fojnicka.skrinja@gmail.com ■

■ **žiro-račun:** 3060510000031712 Hypo Alpe-Adria banka ■ **naklada:** 600 primjeraka ■ **tisak:** "ŠTAMPARIJA FOJNICA" Fojnica

fojnicka
škrinja

Franjevački samostan i crkva proglašeni nacionalnim spomenicima u BiH

Nikica Vujica

25. studeni 2011.

Na 52. sjednici Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine, održanoj od 21. do 23. listopada 2011. godine, predsjedavajući Komisije **dr. Dubravko Lovrenović** i članovi **Amra Hadžimuhamedović**, **Ljiljana Ševo**, **Zeynep Ahunbay** i **Martin Cherry**, donijeli su odluke o proglašenju četrnaest dobara nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine. Uz graditeljsku cjelinu Tekija u Živčćima kod Fojnice, na listi dobara je i Prirodno graditeljska cjelina crkve Duha Svetoga i Franjevačkog samostana u Fojnici, a tu spadaju: Rupnovac sa samostanskom kućom i voćnjakom; Lastve i dio Bara; groblje

Karauša sa kapelicom i kriptom; Brdo Križ sa šumom i voćnjakom; mjesto Podkrižem; samostanska crkva, zgrada muzeja i samostana. Pokretno blago (muzejski eksponati, stare knjige, arhiv, slike) Franjevačkog samostana u Fojnici već je proglašeno nacionalnim spomenikom.

Ovom prigodom želimo još jednom zahvaliti djelatnicima iz Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, **Emiru Softiću** i **Nikolini Stojanović**, koji su vrijedno radili na prikupljanju materijala za prezentaciju. Zahvaljujemo i Komisiji na čelu sa prof. dr. Dubravkom Lovrenovićem, koji su prepoznali vrijednost Franjevačkog samostana u Fojnici, te ga proglasili nacionalnim dobrom Bosne i Hercegovine. ■

U Fojnici obilježena stota godišnjica rođenja Fra Nenada Dujića

Branka Jukić

24. listopad 2011.

Misnim slavljem, svečanom akademijom i prigodnim koncertom, u Samostanu Duha Svetoga odat je homage **fra Nenadu Dujiću** (1911.-1966.), velikom glazbeniku čije djelo tek treba valorizirati na objektivan i temeljit način. Ovaj događaj u fojničkom samostanu je početni korak, a uz svesrdnu potporu gvardijana **fra Nikice Vujice** i sve subraće, glavni je inicijator **fra**

Franjo Miletić, još uvijek aktivni fratar koji je uz sve redovite dužnosti dao sebi u zadatak na svjetlo dana izvući, što je više moguće, djelatnost znamenitih franjevaca koji su ili rođeni ili su glavninu života i rada proveli u Fojnici.

"To je najmanji dug koji se može vratiti ljudima koji su u širenje kulturnog obzora ne samo fojničkih katolika, utkali darovitost od Boga dobijenu, dušu i razbor", rekao je na prigodnoj akademiji fra Franjo Miletić, te u sažetom referatu predstavio život i stvaralaštvo fra Nenada Dujića kojeg se sjećaju stariji Fojničani koji su pjevali u Crkvenom zboru 50-ih godina prošlog stoljeća, a kojeg je vodio i za zbor prilagođavao mnoge pjesme, upravo fra Nenad. On je skladao duhovnu, instrumentalnu i nešto malo svjetovne glazbe.

"Fra Nenad je živio u vremenu koje mu nije bilo naklonjeno (dva puta je zatvaran ispitivan od strane komunističkih službenika), ali ostao je zapamćen od svojih studenata, đaka i pjevača, kao drag profesor i omiljen zborovođa", zaključio je fra Franjo.

Profesor glazbe **fra Anto Kovačić** je na akademiji podvukao kako upravo ovaj događaj može biti pokretač glazbenim znanstvenicima da se više zainteresiraju za glazbenu ostavštinu fra Nenada Dujića.

Na akademiji je o glazbenom stvaralaštvu franjevaca Bosne Srebrene od XVII. do XX. stoljeća govorila i **prof. dr. Mirna Marčić**. To je i tema njezine doktorske dizertacije, a u samostanskoj je crkvi izrekla jednostavne, lijepe riječi:

"Fra Nenad je radio i djelovao za narod, kako bi mu susret s Bogom, na misi kroz glazbu, bio draži i bliži, a nije razmišljao o tomu hoće li njegovo stvaralaštvo ikada dobiti priznanja i nagrade."

Priznanje, pak, od vjerničkog puka (a došli su i Busovljaci jer Busovača je rodno mjesto fra Nenadovo) nije izostalo na koncertu na kojem su izvedena djela fra Nenada Dujića. Veličanstven je doživljaj bio slušati, izdajamo, *Ave Marija – Ti si sunce svijeta*, u izvedbi zbora **Pontanima** iz Sarajeva kojim je ravnao **Ivan Katavić**. To se pamti i želi ponovno čuti, kao i recimo *Rondo za glasovir* koji je izvela **mr. Marija Marić**, ili troglasna fuga, na orguljama je bio **Damir Iviš**.

Osim njih, autorske skladbe fra Nenada Dujića izveli su još i **Viteški akordi**, studenti Muzičke akademije Sarajevo, kvartet u sastavu **Sanja Tavić, Anamarija Marić, Amila Muharemović i Adrian Ivičević**. Četveroglasnu fugu je predstavio **mr. Milan Lucić**, a bilo je dojmljivo i izvođenje skladbe *Dužo Kristova* što je opet maestralno učinio Interreligijski zbor **Pontanima**. Na misi su pjevali još i Mješoviti zbor đaka Franjevačke klasične gimnazije **Fra Borivoje Piplica** Visoko i Veliki zbor **Fra Nenad Dujić** župe Fojnica koji vode **s. Simeon Budimir i Damir Iviš**.

Izuzetno lijep program u povodu obilježavanja stote obljetnice rođenja fra Nenada Dujića, zaokružen je otvaranjem aukcijske izložbe 25 slika koje je Samostanu Duha Svetoga darovao profesor na Saobraćajnom fakultetu u Sarajevu **Asad Dž. Nuhanović**, kao znak zahvale franjevcima koji uvijek nastoje širiti mir, dobro i toleranciju, kako je istaknuo sam donator, a što je zemlji Bosni i Hercegovini, i danas i te kako potrebno. Slike se, naravno, mogu razgledati i kupiti i sljedećih dana, a prihod ide za uređenje samostanske umjetničke postavke.

Guardijan fra Nikica Vujica posebno zahvaljuje svim donatorima (Općina Busovača, Općina Vitez, Općina Fojnica, Pitara Glavočević, MIS Stanić, Boreas, Hotel Stari Grad, Pekara Cvjetković, Pekara MAK, Igor i Ivana Bošnjak, Slavko Bošnjak, Mesnica Šandor, Mesnica Meša, Radio Marija, TV KISS, Asad Dž. Nuhanović, Foto Pavlović, Štamparija Fojnica, Mijat Tuka, Župa Uskoplje, Župa Bugojno i Župa Brestovsko) bez kojih ne bi bilo moguće ovaj veliki događaj realizirati.

Prof. dr. Asad Dž. Nuhanović donirao slike samostanu Fojnica

Nikica Vujica

Nedavno je u samostanu Fojnica bila promocija doniranog postava slika (ukupno dvadesetpet) **prof. dr. Asada Dž. Nuhanovića**, a danas su te slike predmetom aukcije kojom bi se prikupila sredstva za projekt stručnog postava muzeja Samostana u Fojnici.

Asad je sociolog po zanimanju i radi kao profesor na FPN i Saobraćajnom fakultetu u Sarajevu. Slikanjem se intenzivnije bavi više od dva desetljeća. Svojim slikama je sudjelovao na skupnim izložbama više autora u Kraljevu, Sarajevu, Portorožu, Beogradu, Konjicu i Ulcinju. Imao je pet samostalnih izložbi u Sarajevu, od 1981. do 1993., a 2005. u Vogošći je imao izložbu slika "San o Bosni".

On je slikar impresivnog pejzaža. Svojim slikama izriče energične osjećaje realnog podneblja, pa tako poznatoj kame-noj ulici nadoda što joj nedostaje, a to je npr. česma, njegov najčešći izričaj. Asad svojim pejzažom stvarnom svijetu, koji je polazište njegovog slikanja, daje dodatnu ljepotu i plemenitost. Istovremenost toploga, energičnoga, ali i hladnoga bude kod posmatrača Asadovih slika osjećaj doživljenog vremena kada prve zrake sunca prolaze kroz hladnoću u zoru ranog proljeća. Slike su izraz Asadove iskonske duhovnosti, i zbog toga njegove slike privlače čovjeka.

Qatar: Međunarodna konferencija o dijalogu

Janjko Ljubos

U Qataru, u gradu Doha, od 24. do 26. listopada 2011. godine održana je međunarodna konferencija o dijalogu, uložila suvremenih medija za pokretanje, postizanje i očuvanje (ne)mira. Moderna sredstva društvenog priopćavanja su izuzetno moćna, i važno je kojem će smjeru biti okrenuta. Konferenciju je organizirao H. E. **prof. Ibrahim Saleh Al-Naimi**, a sudionici su bili gotovo iz cijelog svijeta: Bosna i Hercegovina, Egipat, Brazil, Portugal, Njemačka, Austrija, Engleska, USA, Rumunjska, Saudijska Arabija, Japan, Jordan, Kuwait, Švicarska, Sudan, Francuska, Iran, Engleska, Indija, Španjolska, Bangladeš, Libanon, Bahrein, Sudan, Italija, Maroko i Nizozemska.

Među sudionicima su bili biskupi, rabini, profesori iz različitih područja i drugi uglednici iz vjerskog, kulturnog, javnog i političkog života. U desetoročlanom ekipi iz BiH bili su i **Senad Hadžifejzović, Duška Jurišić, fra Ivo Marković i fra Janjko Ljubos**. Rezultati i smjernice ove konferencije bit će uskoro objavljeni, a u planu je da se slična 2012. godine organizira u Sarajevu.

SUSRETI ZIJA DIZDAREVIĆ

Fojnička škrinja

Ovogodišnji, dvadeset i sedmi po redu, "Susreti Zija Dizdarević" završeni su svečanom Akademijom u sali hotela *Reumal* u nedjelju 4. prosinca 2011. godine. Manifestacija je ove godine imala posebno bogat program, od obilježavanja 50-godišnjice dodjele Nobelove nagrade Ivi Andriću, preko čitanja klasika bosansko-hercegovačke književnosti, susreta sa piscima, do predstavljanja dva izdanja *Godišnjaka* "Susreti Zija Dizdarević" i dvadeset pet prvonagrađenih priča. Prva nagrada za najbolju kratku priču/pripovijetku je i ove godine dodijeljena **Lani Bastašić** iz Banja Luke za priču *Čovjek koji je prodavao majice*. Drugonagrađena priča/pripovijetka je *Motel Luna* čiji je autor **Voki Erceg** iz Banje Luke dok je treću nagradu osvojila **Adisa Bašić** sa pričom *Driving home for Christmas*.

GOSTOVANJE KUD LEPENICA

Nikica Vujica

U sklopu manifestacije *U susret Božiću*, u nedjelju, 4. prosinca u Fojnici su gostovali članovi KUD Lepenica. Fojničkoj publici su se predstavili bogatim programom pjesama i igara iz kraja u Kulturnom centru Ūmraniye u Fojnici. **Marina Šimunić**, koordinatorica manifestacije *U susret Božiću 2011.*, zahvalila se gostima iz Lepenice na cjelodnevnom druženju i kvalitetnom programu, posjetiteljima na dolasku, a domaćinima Kulturnog centra Ūmraniye na lijepom gostoprimstvu.

GOSTOVANJE KUD BISTRICA

Nikica Vujica

U nedjelju, 12. prosinca, u sklopu manifestacije *U susret Božiću 2011.* u Fojnicu su došli gosti iz KUD Bistrice (Žepče). Oni su prebivali pučkoj sv. misi u 11.00 sati, koju je predvodio **fra Nikica Vujica**, gvardijan. Na kraju svete mise gvardijan je pozdravio goste i zahvalio im na dolasku te im uručio prigodni poklon koji će ih podsjećati na Fojnički samostan i Fojnicu. Nakon svete mise gosti, ali i svi vjernici, mogli su pogledati i kupiti prigodne božićne čestitke, koje su izrađivali mladi čitači sa svojom voditeljicom **s. Martinom Gazibarić**. Uz čestitke gostima su podijeljeni i primjerci *Fojničke škrinje*. Radost susreta nastavljena je svirkom i kolom pod Starom lipom i prigodnim programom u Kino dvorani u Fojnici.

Otvorenje novih objekata

U srijedu, 7. prosinca 2011. godine, nakon nešto više od godinu dana izvođenja radova, Zavod Drin će otvoriti dva nova objekta koja će biti korištena za samostalno stanovanje korisnika uz podršku i dodatne poslovne prostorije (kuhinja, restoran, administracija, multimedijalna sala).

Muris Salčinović

Polazište projekta "Samostalno stanovanje uz podršku" temelji se na osnovnom cilju Zavoda Drin i strategiji razvoja koja je usmjerena na težnju da se transformiramo u ustanovu čiji će osnovni zadatak, osim davanja usluga smještaja, biti rehabilitacija, profesionalno osposobljavanje, resocijalizacija korisnika, te ovim aktivnostima, tokom boravka u Zavodu, omogućiti što većem broju korisnika povratak u lokalnu zajednicu. S tim u vezi pokrenuli smo veći broj projekata čija bi realizacija omogućila dostizanje ovih ciljeva, te povećanju nivoa kvalitete života osoba koje borave u Zavodu.

Određeni broj korisnika Zavoda, njih trideset sedam ima usvojene sposobnosti za vid života koji podrazumijeva samostalno stanovanje uz minimalnu podršku, a to su i dokazali kroz program osposobljavanja korisnika za samostalan život uz podršku. Veliki broj korisnika ima realne predispozicije za usvajanje ovih sposobnosti. Dakle, osnovna i početna svrha projekta jeste podizanje nivoa kvalitete života osoba koje borave u Zavodu, stvarajući im uvjete života što sličnije obiteljskim, te imitacija samostalnog života kao prelazni oblik života prema onom u lokalnoj zajednici.

Također, radosna vijest za nas, ali i za sve prijatelje Zavoda Drin, jeste i ta da ćemo raspolagati novom zgradom, koja sadrži multimedijalnu salu, restoran za naše korisnike i novu kuhinju. Naime, Zavod Drin do sada nije raspolagao restoranom u kojem bi svi korisnici mogli da objeduju. Također, stara kuhinja je jako neuvjetna te je izgradnja nove bila nužna. Novi objekti Zavoda omogućit će kvalitetnije uvjete života osoba čiji je cijeli život vezan za ovu ustanovu, te rasteretiti postojeće kapacitete, što je svakako bio jedan od ciljeva projekata koje je pokrenuo Zavod Drin.

*Sretne nastupajuće blagdane
svojim kupcima, poslovnim
suradnicima i prijateljima želi*

Economic

ECONOMIC s.t.r. FOJNICA - 061 984 306

bijela tehnika • elekto i vodo materijali
oprema za kupaonice • keramičarske pločice
sitni kućanski aparati...

Čestit Božić i
sretnu
Novu godinu
želi Vam

Kaurin commerce

Čestit i blagoslovljen Božić,
te puno zdravlja, sreće i
uspjeha u 2012. želi Vam

PEKARA

MAK

FOJNICA

kruh - pecivo - krafne
pogače s kajmakom - pite
tel. 030 831 530

Svim našim kupcima i poslovnim prijateljima želimo čestit Božić i sve najljepše u Novoj godini!

Guja trade

veleprodaja veša, tekstila,
posuđa i kućnih potrepština
030 871 575 i 063 338 600

Sve najljepše
u 2012. godini
želi Vam

Caffe "Dalija"
061 198 569
vl. Amer Buljina

Obilje sreće,
mira i blagosti
za Božić i
Novu godinu
želi Vam

Caffe **Charlie**

063 850 070, 063 835 995, 063 867 920

Svim kupcima i
poslovnim partnerima
želimo sretno
božićne i novogodišnje
blagdane!

Mesnica
ŠANDOR

Fojnica
063 338 929

Ponjušina – selo koje umire

Hladni jesenji zrak, grobna tišina, a prelijepi pogled ispred mene. Hodam kroz dobro znane, ali zarasle staze i puteljke kojima sam nekada prolazila dok sam kao dijete dolazila kod dede i babe. Skoro je nemoguće provući se kroz šibljje i trnje, a pomalo me i strah te neopisivo mučne tišine koju samo ponekad prekine neka uplašena ptičica koja, valjda nenavikla da joj je itko narušava, bježi. Pomalo tužna, pomalo uplašena, vrate mi se sjećanja na dane iz djetinjstva kada su zoru ovdje budili povici težaka koji su prije nego što "zagrije" žurili u svoja polja kopati, jer od toga što "nađu" moralo se živjeti. A malo kasnije čula su se zvona krava i ovaca koje su već same znale kuda će do paše na kojoj bi ostajale po cijeli dan, samo bi ih vrijedne domaćice koje su ostajale pobrinuti se za tek pomuženo mlijeko "uputile ulicom" prema Jasišću. A onda bi selo utihnulo. Tišinu bi ponekad prekinuo zov sa okolnih polja i njiva kojim bi se domaćice dozivale da ponesu vodu ili hranu težacima, a mi djeca bi već spremne kantice i ceke-re ponijeli prema Barama, Jasišću, Čanjku ili, ne d'o Bog, prema Vrutcima. Sunce bi već ugrijalo, mi se nismo naspavali, a Vrutci su nam se činili na kraju svijeta.

Pred sumrak živost se ponovo vraćala u selo, čula bi se zvona ovaca i krava širokih stomaka koje su jedva nosile svoja nabrekla vimena i dozivanja seljana koji su se vraćali sa polja i njiva. Kad bi se ajvan namirio i pomuzao, a mlijeko se usirilo ili kuhalo jer moralo se skupiti svega, i sira i putera i kajmaka do srijede dok se krene na pijacu, većina je od toga živjela.

Šezdesetih i sedamdesetih veliki broj mladih, bez neke škole i obrazovanja, bježeći od teške svakodnevnice odoše u Njemačku i zemlje Zapada i tamo ostadoše zauvijek. Ali ne samo oni nego i njihova djeca, pa unuci, a sada već i praunuci od kojih većina za Ponjušinu zna samo iz priča svojih djedova koji su katkad ljeti dolazili tu na odmore.

Marina Šimunić

A kad bi se svi ukućani skupili oko stola, palila se petrolejka, molilo se Bogu (toliko dugo da bi nama djeci bilo dosadno pa tako još i danas pamtim molitvu kojom je dedo Niko završavao svaku večer "Život kratak, a smrt stalna..."). Tek onda bi se večeralo, razgovaralo, otišlo negdje na sijelo ili bi netko došao, ali ne bi se ostajalo predugo što zbog umora, što zbog petroleja. Ovdje se doslovno živjelo od rada svojih ruku i bio je to jako težak život. Jelo se uglavnom ono što se proizvelo, a za druge potrebe moralo se "otkinuti od usta" pa prodati na pijaci.

Bio je to razlog što se već od pedesetih godina proteklog stoljeća brojni Ponjušani uputiše ka Slavoniji u potrazi za boljim životom. Šezdesetih i sedamdesetih veliki broj mladih, bez neke škole i obrazovanja, bježeći od teške svakodnevnice odoše u Njemačku i zemlje Zapada i tamo ostadoše zauvijek. Ali ne samo oni nego i njihova djeca, pa unuci, a sada već i praunuci od kojih većina za Ponjušinu zna samo iz priča svojih djedova koji su katkad ljeti dolazili tu na odmore.

A onda se desiše devedesete i raseliše i one najhrabrije, najborbenije i najupornije. Sada u Ponjušini živi svega 27 žitelja, od toga je njih 12 starijih od šezdeset godina, troje djece, troje mladih. Da Ponjušina lagano umire govori i podatak

da je u selu 21 kuća, a u njih 9 nema nikoga, u 6 kuća živi po jedna osoba, a u samo 6 kuća po dvoje i više stanovnika.

Zaista tužno, posebno kada se zna da je selo svega dva-tri kilometra udaljeno od Gojevića, ali ne i začudo ako se prisjetimo da je struju i put dobilo tek sedamdesetih godina proteklog stoljeća, vodu osamdesetih, a kilometar i nešto puta tek ove godine.

Okolo Markovdana – dana kada je već godinama u Ponjušini misa na groblju selo bi postajalo življe, dolazili bi brojni iseljeni Ponjušani, susretali se na groblju i družili tih par dana. Danas se i ta tradicija lagano gasi, rijetki dođu, a i oni koji dođu sve manje se družje i posjećuju. Da li zbog voda života koje su ih otrgnule od rodnoga kraja ili možda zbog tuge koju u njima budi pogled na zarasla polja i njive sa kojima zarastaju i njihove uspomene.

Ima Ponjušina i vodu i struju i telefon i asfaltni put i prelijepu pejzažu u kojima se uživa ma koje godišnje doba da je, brojne bistre i pitke potočice, smiraj i tišinu za čim žudi današnji čovjek. Ali šta vrijedi. Niti se više čuju zvona i glasanje stoke, niti dozivanja ljudi, niti vesela graja djece. Ovdje se samo čuje tišina, svakoga dana sve veća i veća, te pomalo nasplaši.

GORAN MILIĆ

Vrlo bih rado napravio neku akciju za pomoć fojničkom samostanu

■ Nedavno ste boravili u Fojnici na proslavi stote obljetnice rođenja fra Nenada Dujića, jednog od najvršnjih glazbenika iz reda bosanskih franjeva. Kako je došlo do toga da posjetite ovaj gradić?

□ U Sarajevu sam boravio nekoliko mjeseci, pa sam sreo neke franjevce iz Fojnice. Rekli su mi da svratim do njih. Kod mene je to teško, uzeti dan, puno je posla. U Zagrebu nisam bio tri mjeseca, dok ovaj program ne krene, i onda me je zvao moj prijatelj iz mladosti, Asad Nuhanović, koji je slikar i koji je daravao fojničkom samostanu svoje slike. On mi je rekao da će ići, tako da sam i ja odlučio prisustvovati tom koncertu u crkvi.

■ Kako vam se svidjela sama manifestacija koja održana povodom stote obljetnice rođenja fra Nenada Dujića?

□ Jako decentno, pristojno i kvalitetno. Nije tu bio samo Nenad Dujić, nego je to bila jedna respektabilna glazbena ekipa.

■ U Fojničkom samostanu trenutno se priprema izložba u muzeju za što je potrebna znatna količina sredstava. Da li bi ste se uključili u neku akciju za pomoć?

□ Nisu mi to rekli, ali bih ja vrlo rado pomogao ako mogu napraviti neku akciju. Ne mogu preko medija jer radim u Aljazeera koja se ne bavi tim stvarima. Ovi iz Katara imaju drugačiji način darivanja. Vrlo rado bih pomogao, ako ima neka akcija.

■ Nakon višemjesečne pripreme, nedavno je i službeno započelo emitiranje programa Aljazeera Balkan, čiji ste ravnatelj Programa. Kako ste zadovoljni prvim reakcijama u javnosti na program koji proizvodite?

□ Mogu reći da smo ispunili ono što sam htio kada je riječ o događajima u regiji. Dakle, da neki događaj, osim nacionalnih televizija i komercijalnih u toj državi, mi pokrивamo najbolje od svih država. Kada je bila dvadeseta godišnjica Vukovara mi

Na predivnoj večeri u Fojnici 22. listopada, kada smo obilježili stotu obljetnicu rođenja našeg fra Nenada, među brojnim gostima iz društvenog, političkog i crkvenog života, nazočio je i jedan od najpoznatijih novinara sa ovih prostora, Goran Milić.

Iako ga tu večer nismo mogli 'uhvatiti' za intervju, razgovor sa Goranom Milićem dogovorili smo mjesec i pol dana kasnije u njegovom uredu televizijske kuće Aljazeera Balkan, gdje radi kao ravnatelj Programa. Na zakazani intervju je došao sa pola sata zakašnjenja. Posjeta Fojnici, novo radno mjesto, izbori u Hrvatskoj i predstojeći blagdan Božić, neke su od tema o kojima smo razgovarali sa gospodinom Milićem.

Ivan Katavić

samo imali uživo uključanja, dva priloga i intervju, razgovore i sa predsjednikom Josipovićem i sa premijerkom Kosor, tako da bilo koja država u okruženju nije dala toliko i na taj način. Naravno Hrvatska televizija jeste. Onda, kada su bili hrvatski izbori, nijedna televizija nije dala, ni iz svijeta, ni iz regije toliko i tako iscrpno o hrvatskim izborima, osim naravno HRT-a, isto tako i o slovenskim izborima. Druga stvar koja je kod nas dobra, a to je da sada svakim danom sve više imamo mogućnost dobijanja vijesti, slika, reportaža iz svijeta od mreže Aljazeera, koja nije samo limitirana, kao što ljudi misle, na arapski svijet. Međutim, oni su jako diverzificirani, oni su često po Južnoj Americi, često imaju priče iz Brazila, Argentine, Čilea i iz Azije. Tako da je to nešto što ove nacionalne televizije u regiji, ne prate.

■ Iza vas je dosta obavljenog posla glede pripreme programa Aljazeera. Znamo da se dugo radilo na odabiru novinara, zatim u osmišljavanju programa, obuke kadra itd. Kako ste zadovoljni tim dijelom posla?

□ Oni imaju jednu kadrovsku politiku koja je relativno spora, zato što se ide preko Agencije za izbor ljudi. Tri mjeseca traje dok se ne napravi prva sondaža, pa se onda dolazi na komisiju, pa se onda

čeka da ta osoba raskine ugovor s firmom u kojoj je radila ranije, pa onda otkazni rok. Mnogima su bile potrebne radne dozvole koji su došli iz drugih država u BiH, tako da je što se tiče prijema ljudi dosta trajalo, i to nije moglo brže. A što se tiče tehnike, nama je studio bio gotov, 10. studenog, a mi smo krenuli s emitiranjem programa 11. studenog.

■ Nedavno ste imali zanimljivo predavanje na Univerzitetu Sarajevo, na temu globalizacija - tko su gubitnici ili dobitnici? Tu ste prenijeli vaše bogato novinarsko iskustvo koje ste stekli putujući po cijelom svijetu. Što je bila osnovna poruka tog predavanja?

□ Nešto što mislim da ćemo postupno objašnjavati i u programu Aljazeera. Ljudi su depresivni, ljudi misle da su ili sami krivi, iako ne vole reći da su sami krivi, ili su im pak krive države, vlasti, političari. Uzimate ovu regiju, ako uzmete i sve katoličke i sve pravoslavne zemlje, vi ćete vidjeti da su svi bijesni na svoju vlast i da su svi na neki način dišperni. Problem je u tome što ovaj ekonomski model globalizacije ne odgovara katoličkim, pravoslavnim, pa ni većini islamskih zemalja. Ali odgovora malim zemljama koje imaju naftu, plin. Druga stvar, koja je kod nas jako teško prihvatljiva, da ti je dužnost pred Bogom osigurati najprije vlastitu

Goran Milić je hrvatski novinar iza kojega je četiri desteljeća uspješna novinarska karijera koju je započeo na Televiziji Beograd 1970. godine. Za tu kuću bio je dopisnik iz New Yorka od 1980. do 1985. godine. Od 29. listopada 1990. pa sve do 11. svibnja 1992. godine radio je kao urednik i voditelj televizijskog dnevnika Yutel. Od 1997. godine radi na Hrvatskoj televiziji, gdje je od 2002. bio urednik i voditelj emisije "Brisani prostor". Od 2004. bio je i urednik i voditelj nedjeljnog izdanja informativne emisije Dnevnik. Posljednjih godina javnosti se predstavio i putopisima informativne naravi "Idemo u Ameriku", "A sad u Europu" i "Idemo na Sjever". Odnedavno živi u Sarajevu, gdje obnaša dužnost ravnatelja programa svjetske televizijske postaje "Aljazeera Balkan". Nedavno je boravio u Fojnici na manifestaciji obilježavanja stote obljetnice rođenja fra Nenada Dujčića, što je bio i osnovni povod ovog intervjua.

starost, a tek onda dati pristojan start svojoj djeci. To znači da ti starost osigura da ne padneš društvu ili bilo kome na teret, djeci daješ školovanje, ali im ne kupuješ aute i stanove. Kod nas ima jako puno starih i siromašnih ljudi koji su svojoj djeci kupili stan u Zagrebu, auto bolji nego što ga oni imaju i žive sada u Bosni sa 400 maraka penzije, i jako su siromašni. Nisu dobili zahvalnost od djece kojima su sve učinili, dakle nije stvar dobrote u materijalnom. Nigdje se ne kaže da djeca trebaju studirati do 28. godine, da ih tata treba zaposliti, kupiti im stan, auto, pa šta će onda oni raditi u životu. Ja nisam zagovarao nikakvu promjenu, nego samo da vidimo kako ćemo se tome odhrvati jer s druge strane, ta ljepota življenja u ovom svijetu koji nije protestanski, budistički ima svoje prednosti. Bosna i Hercegovina ima 6.000 dolara po glavi nacionalni društveni dohodak, to je malo, ali nema zemlje koje sam ja upoznao, putovao sam bar u 70 zemalja, gdje bih rekao da se bolje živi na toj razini nego u BiH, kao i u Hrvatskoj. U Hrvatskoj ima 13. 000 dolara po glavi GDP, nema druge države u svijetu gdje se živi s tim GDP-om kao u Hrvatskoj. Tako da te statistike sam isto htio staviti u neku drugu perspektivu, da 50.000 norveških dolara po glavi uopće ne znači pet puta bolji život nego u Hrvatskoj.

■ **Iza vas je četiri desetljeća duga novinarska karijera. Možete li izdvojiti neki period koji vam je posebno drag?**

□ Čujte, svi su vam dragi. To je kao da pitate koje vam je dijete draže. Meni su drage sve emisije što sam radio. Svi počeci, uključujući i onaj kad sam počinjao u televiziji Beograd, uključujući Yutel, uključujući naravno na Hrvatskoj televiziji, sada na Aljazeera. U OBN-u sam radio, radio sam Mrežu, radio sam čak za jednu malu Istarsku televiziju, sve je to dio mene i kada sam bio bez posla, kada sam pisao samo za novine. Sve su to one lijepe stvari, neke su bile teže, neke ugodnije. Uvijek je pri kraju bilo ugodnije kada se nešto završavalo, nego na početku. Početak je uvijek težak. Što vas ne ubije, to vas ojača.

■ **Što je presudno za jednu uspješnu novinarsku karijeru, talent, rad, sreća?**

□ Sve pomalo, isto kao i u svakom drugom zanimanju. Imate arhitekta koji nekoga kopira, sad je pitanje da li je izabrao kopirati dobre, da li se s time uzdigao, i onda u jednom momentu on počne razmišljati svojom glavom i kaže: *Dobro sad sve znam, sad bih ja mogao biti kreativan.* Nekome se to dogodi u 25-oj godini, nekome u 45-oj, neko se nikad ne usudi.

Mislim da u svakom čovjeku čuči neki talent. Ali puno ljudi to ne uradi jer se ne usudi. Uvijek sam mislio da je Picasso jedna razvikana stvar, pa šta može koštati dva milijuna dolara, tri poteza kistom. A onda sam bio na jednoj velikoj izložbi Pabla Picassa u New Yorku i pogledao sliku koju je napravio kada je imao 16 godina i vidio sam to renesansno, nevjerovatno platno, ogromno. On je sa 16 godina slikao maltene kao Leonardo Da Vinci. On zna osnove, a usudio se napraviti iskorak. Vi možete imati igrače koji mogu sve, ali jedan je onaj koji se usudi u šesnaestercu proturiti loptu beku kroz noge, pa ga zaobići i dati gol. Taj se pamti i njemu onda ide vjetar u krmu. Njega podržava i javnost, okolina i on se sam osjeća bolje. Kad dođete u tu fazu onda je puno lakše.

■ **Ono zbog čega vam se ljudi posebno dive je poznavanje stranih jezika. Koliko govorite stranih jezika i gdje ste ih naučili?**

□ Imao sam sreće, nisam imao velike napore, kao drugi koji recimo žive u Fojnici, gdje nema stranaca. Ja sam imao dvije prednosti, otac mi je bio diplomat, pa sam naučio francuski i španjolski zahvaljujući njemu. Engleski sam učio sam. Ja sam po ocu podrijetlom iz Slanog kod

→ Dubrovnik i tih mjesec dana što bi ja bio u Slanom, gdje bi bili stranci, ja sam bio referent za te strance i oni su ih uvijek dovodili meni. Tako da sam držao taj jezik živ svakoga ljeta i bez putovanja. Kad sam bio u Sarajevu, prije rata, možda je tada 5.000 ljudi govorilo engleski, svi lošije od mene, sad ih ima 100.000 koji svi govore engleski, svi bolje od mene, tako da je to izbjeglištvo imalo i neke prednosti.

■ **Kako komentirate rezultate nedavno održanih izbora u Hrvatskoj?**

□ Ima dosta pouka za izbore. Meni je najjača pouka ovaj Dragutin Lesar. On je čovjek kojeg sam ja usporedio sa Marce linom Camachom. To je jedan sindikalist iz Španjolske koji je bio borac na republikanskoj strani. On je govorio da ne može vjerovati da neki čovjek može zaraditi za jedan dan, kao neko za cijeli život. Otprilike taj Lesar je i sindikalist i radnik i on djeluje. Ja ne znam, možda on sutra ispadne kao hoštapler, ali on djeluje kao čovjek, skroman, koji brine o drugima,

koji vjeruje da se takvim načinom ide dalje, a ne načinom brzog hoštapleraja, pa onda bankrot. Drugi fenomen je don Ivan Jurišić. To je jedna ozbiljna pouka za katoličku crkvu u Hrvatskoj. Ne bih to mogao uspoređivati sa katoličkom crkvom u BiH, a pogotovo sa franjevačkim redom. Ja mislim da su franjevci Bosne Srebrene bliži don Ivanu Grubišiću, nego nekim drugim biskupima u Hrvatskoj. Ali nisam vjerovao da čovjek s minimumom sredstava uspije osvojiti dva saborska mandata. Bandić je s druge strane imao sve medije ovog svijeta, pa nije prošao. Mislim da se Hrvatska povukla od svog nacionalnog pokliča. Mislim da je nacionalni poklič sada u drugom planu, to će se vratiti, to je jedna sinusoida, to će ići gore-dolje, u jednom trenutku hrvatstvo će opet postati bitno. To su stalne sinusoida. U ovom trenutku sinusoida idu u korist europskog i smanjenog nacionalnog naboja. Činjenica je da su afere u HDZ-u i čitav taj koncept jednog otuđivanja od naroda, kao stranka su djelovali kao izlizana vlast. Vlast se izlizala, predugo traje, postala je svrha sama sebi.

Ljudi su zaželjeli promjenu. Nisu ovi ljudi koji su pobijedili antihrvati. Ne bi Hrvati glasali za antihrvate. Oni će sada imati tešku zadaću. HDZ nije potučen do nogu.

■ **Puno se priča o tome kako su Hrvati u BiH neravnopravni sa druga dva naroda. Kako vi gledate na današnji položaj Hrvata u BiH?**

□ Teško je meni to reći jer imate razne oblike neravnopravnosti. Politički, kao najmalobrojniji narod su neravnopravni jer ih ima manje u institucijama, nabijeni su na dva, tri mjesta u državi. Ekonomski, oni su sigurno 50 posto boljestojeći od ostala dva naroda u BiH, tako da ovisi i s kojeg aspekta gledate. Ako kažete Hrvati su neravnopravni u Sarajevu, ako idem individulano, od jednog do drugog, mislim da jako dobro žive. Ako odete kod Hrvata u Banjaluku, idete od jednog do drugog, mislim da ne žive dobro kao u Sarajevu. Hrvati su ekonomski jači kada se gleda i pojedinačno i kao nacionalna skupina. Ima naravno dosta nezaposlenih.

■ **Koliko ste se navikli na život u današnjem Sarajevu, nakon Zagreba i drugih gradova gdje ste živjeli?**

□ Meni je dobro, dosta radim. Imam prijatelje od ranije ovdje. Popijem kavu sa Stjepanom Kljuićem. To je jedno neprekidno prijateljstvo od 20 godina. Smatram ga jednim čestitim, dragim čovjekom. Nekad odem u Imperijal na kavu, tu se Hrvati nađu. Među Bošnjacima imam puno prijatelja, to su lojalni prijatelji, ništa nas nije razdvojilo, ni rat, ni ideologije. Ima ljudi, među kojima je i taj Asad Nuhanović.

■ **Pred nama je Božić, što vama znači ovaj blagdan?**

□ Božić mi znači obiteljsko okupljanje. Moja supruga je jedna izrazita vjernica, ona je iz Plehana. Ja imam jednu tradiciju ne tako aktivnog vjernika. Recimo, fra Petar Anđelović je došao u ratu 1993. godine da krsti mog sina u Zagreb. Imao sam uvijek bliske veze, i sa ovim franjevcima iz Hercegovačke provincije, sa Jozom Zovkom i sa fra Radovanom Petrovićem, koji je gradio crkvu u Međugorju, a bio je župnik u Slanom, pa sam kod njega nekad odrastao. Božić je meni danasve obiteljsko okupljanje i idem naravno u Zagreb, četiri mjeseca nisam bio tamo, Božić je nezaobilazan povod.

■ **Hvala vam mnogo što ste odvojili vaše vrijeme za Fojničku škrinju.**

Nakon tri godine remigracijskog života u rodnoj Fojnici, pobudila se želja da sjećanjima oživim lik i djelo Ive Vukovića po majci Mariji, upokojenog pola stoljeća i sahranjenog na strmom groblju Karauša. Sećanja konstantno žive, a svi koji ga pamte, pamte ga samo po dobru. Mrtvi su samo ljudi koji su zaboravljeni, a život se može naći tamo gdje si ga ostavio. Često posjećujem obnovljenu obiteljsku grobnicu, palim svijeće, izmolim desetinu očenaša, i nakon toga osjetim da novi život postaje relativno podnošljiv i miran. Oduvijek su mi upokojeni ljudi bili bliski, rado sam i u stranoj zemlji Holandiji posjećivala katolička groblja i palila svijeće za umrle duše koje lutaju svemirom. Mislim da u zajednici smrti potencijalno stoje svi naši životi jer će u dogledno vrijeme biti građani smrti. Time ne uklanjamo mrtve iz našeg svijeta, imaju veliki uticaj na nas dok god živimo. Djed Ivo je na sredini fojničke čaršije sagradio kuću katnicu početkom prošlog stoljeća, a obnovio je sredinom stoljeća budući da je zapaljena krajem Drugog svjetskog rata. U prizemnom dijelu kuće imao je radionicu za ručno krojenje i šivanje suknenih odijela po narudžbi seljaka iz okoline Fojnice i Kreševa. Bio je jedini i posljednji abadžija, obrt je bio težak i zahtjevan, jer je radio sam bez pomoćnika. Drugi i drugačiji način odijevanja stariji pa i mlađi seoski svijet nije poznavao ni priželjkivao, tako da je djed imao uvijek pune ruke posla. Ulagao je mnogo truda i dobre volje da bude koristan svakom zemljaku kada ga zatreba iz nužde i potrebe, pa je i njegov obrt imao nadaleko čuveno i utvrđeno čaršijsko značenje. Preživio je moj dobri djed Ivo dva svjetska rata, prebolio španjolsku groznicu, stekao desetero djece i mnogobrojno potomstvo od njih. Govorio je malo, sa naporom, ali jasno, u smislu da ljude treba pažljivo slušati, njihove priče pamtit i nedaće otrpjeti. Mršav, bljedolik, sa dubokim borama na vratu i žuljevima na rukama, bio je otporan i svakom poslu dorastao. Imao je urođeno osnovno osjećanje da čovjekov život održava strpljenje, trpljenje i vjera u Boga. Raditi, griješiti, ali vjeru nikada ne poreći, bila je njegova životna vodilja. Naučio me, dok sam još bila dijete, da blagodarani čovjek može biti samo ako se život živi u skladu sa sobom, prirodom i Bogom. Premda teško narušenog zdravlja, nije tražio pomoć svojih potomaka u obavljanju vrtlarskih radova na tri dosta udaljene parcele brdovite zemlje koju je

Neobični starac

Djed Ivo je na sredini fojničke čaršije sagradio kuću katnicu početkom prošlog stoljeća, a obnovio je sredinom stoljeća budući da je zapaljena krajem Drugog svjetskog rata. U prizemnom dijelu kuće imao je radionicu za ručno krojenje i šivanje suknenih odijela po narudžbi seljaka iz okoline Fojnice i Kreševa. Bio je jedini i posljednji abadžija, obrt je bio težak i zahtjevan, jer je radio sam bez pomoćnika.

Nevenka Jukić

posjedovao. Sam ih je stekao mukotrpnim radom, osim toga imao je sluha za tuđe nevolje i za ono što se kaže: "slušati kako zemlja diše". Takvog sam ga ostavljala kad je valjalo ići u Bijeljinsku gimnaziju nakon ljetnog školskog raspusta, takvog sam ga nalazila kad sam se vraćala u Fojnicu kao student, kao djevojka i kao profesor – psiholog. Nije priznavao druge pravde do opraštanja djeci i odraslima koji griješe, ni drugog zakona do ljubavi. Čovjek može biti uništen svakojakim nedaćama, ali ne može biti poražen. To bi najbolje djed Ivo pokazivao i dokazivao u vrijeme Adventa i tokom Badnje večeri. U svetoj noći, vrata svoje zagrijane radionice otvorio bi cijelu noć za putnike namjernike pristigle sa snijegom zavejanih puteva koji vode preko brda prema varoši i crkvi na ponoćnu misu. U toku cijele Badnje večeri prispjeli zemljaci posjedali bi u zagrijanoj radionici na jednoj dotrajaloj iskrivljenoj klupi i teško ustajali sa nje pogotovo kada bi djed Ivo uzeo violinu i sa prisutnima pratio božićne arije. Za to vrijeme vješte ruke bake Mare bi pripremile šolju kave

ili toplog čaja. Time bi bili skromno počašćeni, zaneseni i nadahnuti ponoćnom misom u crkvi što govori o skromnosti tadašnjih ljudi. Nakon što bi se okrijepili umorni i prozebli, vraćali su se svojim kućama i ukućanima razbacanim po okolini fojničkih negostoljubivih brda u zimskoj noći. Atmosfera blagorodnog čovjeka Ive u njegovoj skromno namještenoj kući trajala je koliko i njegov relativno kratki životni vijek. Umro je 1960. godine, poživio je nepunih 74 godine. Sve što se u životu njegovih potomaka kasnije dogodilo bilo je u njihovim životima oporo, da ne kažem surovo, bez volje, vjere, čovječnosti, topline djedovog doma i ljubavi. Sve me to podsjeća na prva dva stiha pjesme Alekse Šantića "Pretprazničko veče":

*Sutra je praznik. Svoju svjetlost meku
Kandilo baca i sobu mi žari.
Sam sam. Iz kuta bije sahat stari,
I gluhi časi neosjetno teku.
O misli časi, kako ste daleko!
Vi draga lica, iščezla ste davno!
Pusta je soba... Moje srce tavno...
I bez vas više ja sreće ne steko!...*

Vječna proslava rođenja Sina Božjega završila bi se proslavom djedovog imendana, to jest sv. Ive Zimskog. Nenametljivo i široko gostoprinstvo bi tek na drugu dan Božića dostizalo svoj vrhunac. Tokom cijelog dana smjenjivali su se gosti. U predvečerje tog dana, po drugi put u toku godine djed bi zasvirao na violinu, zatečenim gostima koji su ga slušali skrštenih ruku i oborenih očiju. Pod utiskom muzike sva lica oko mene izgledala su bliska i razumljiva. Dok živim ostajem povezana sjećanjem na ono što sam vidjela i osjetila na proslavi sv. Ive. Bila je to muzika koju samo ljubav nosi. Moj djed Ivo je za mene bio i ostao "rane moje bez prebola", kao rane pod melemom.

Lagano nestaje noć. Odlazi tiho. Milijunima puta isto. Da li je i ove noći tako? Crvena ruža u dvorištu ljubomorno čuva kapljice rose u kojima se ogledaju srebrne zvijezde. Tišinu narušavaju samo treptaji lišća breze koje podrhtava na razigranom povjetarcu, šušteći i ljuteći se jer im ovaj nestašni bezobraznik ne dozvoljava da utonu u san. Nešto se još kreće u dvorištu. Bose noge, lagano, kao da miluju travu, nečujno korak po korak primiču se ogradi. Nježne djevojačke ruke hvataju se za hladnu, metalnu ogradu. Lice bijelo kao kreč. Ali ta bjelina ne može sakriti anđeosku ljepotu: usne rume ne poput zrelih jagoda, obrve lijepo izvijenih lukova, trepavice kao paperje gavrana, oči duboke kao planinski potok boje smaragda. Djevojka kao iz bajki koje nam je baka pripovijedala. Natprirodnu ljepotu narušavaju samo nevjesticim šminkanjem prekrivene bore i tamne mrlje ispod tih smaragdskih, prekrasnih očiju. Puder i šminka preko tih modrih podljeva ne daju sakriti mnoge neprospravane noći. Okreće se lijevo – desno, kao da traži nešto u daljini. Poput plahe srne koju progoni čopor divljih pasa. Spretno, kao mačka, djevojka preskoči ogradu i žurnim korakom počne se udaljavati od tamne kuće. Samo iz jednog prozora žmirkalo je prigušeno svjetlo. Osvrnula se i pogledala u prozor sa kojega kao da su je pratila dva pogleda, dvije male glave, dvije sjene. Nije mogla vidjeti njihove nježne ruke sklopljene pred slikom Djevice Marije, niti je mogla čuti njihovu tihu molitvu: "Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom...". Niz poluotvoreni prozor pružala se nadovezana plahta. Iznad ulaznih vrata su bliještila dva crvena fenjera i neonski natpis: "SRETNI KUTAK". Kada se odmakla dovoljno daleko iz torbice izvadi cipelice i obu se. Jače se čulo lupanje njenog preplašenog srca od žurnih koraka po sivom asfaltu. I dalje se osvrta lijevo - desno i činilo joj se da nikada neće dovoljno odmaći, da nikada neće otići, neće uteći... Kada stigne reći će sve, svu bolnu istinu, da je željela bolji život, htjela je pošteno raditi i zaraditi za sebe i svoje roditelje. Htjela je da ima novaca i da ne mora prolaziti pored izloga i tužno gledati što sve ne može kupiti... Jeste. Sve to joj je obećao. Taj lijepi plavooki mladić govorio joj je da će na Zapadu imati lagan i pošten posao. Dobru plaću. Čak joj se pomalo i dopadao. Skoro se zaljubila u njega. Ne samo zato što se u njihovo selo dovezao luksuznim kabrioletom i što je imao novaca kao blata, nego ju je osvojio njegov anđeoski osmijeh i naočit izgled... Kada se rastajala sa ocem i majkom, otac joj je

Smaragdne oči

Tea Belojica

na rastanku samo čvrsto stisnuo ruku, a mati kao mati, kao da je znala, tiho je plakala i tješila je: "Idi dijete u bolji život, nemoj nas zaboraviti. Navrati kada stigneš." Prašina iza kotača kao da je najavljivala zlu sudbinu koja joj se spremala dok je lagano iz vidokruga nestajalo njeno rodno selo. Majko kako da vam navratim, sve su mi uzeli. Dokumente, dostojanstvo, djevojačke snove, sve... Danju spavam, noću radim. Stidim se sebe i svog tijela. Ne krivim te pijane i polupijane neljude koji utjehu za svoje promašene živote traže u našim tijelima... Krivila je sebe jer je bila naivna. To njegovo anđeosko lice bilo je samo maska iza koje se krio Sotona. Za nju je Zapad postao pakao. Svaka noć je nosila plamen koji joj je pržio dušu. I kao za inat svako jutro je bila sve ljepša i ljepša. Ali ljepota u ovom prljavom kavezu nije nagrada nego kazna. Što si ljepša to si više tražena roba. Noći su duže, teže i nikada da svane... Zato je odlučila da pobjegne. Svanulo je. Udahnula je, kao da guta ovaj svježiji jesenji zrak. Stegnula je šake tako čvrsto da su joj se nokti skoro zakovali u meso. Odlučno krenu uz kamene stepenice do teških hrastovih vrata na kojima je pisalo: "POLICIJA". Pognute glave išla je kroz hodnik do šaltera na kojem je pisalo: "DEŽURNI". Stalno je ponavljala u sebi: "Sve ću reći, sve ću priznati... Samo da se vratim kući, i bijeda je bolja od ovoga pakla." Prišla je šalteru pognute glave i prije nego što progovori preteče je glas službenika: "IZVOLITE". Ta riječ odjeknu u njenim ušima kao pucanj. Glas joj je poznat, nije ga mogla zaboraviti. Diže

glavu i osmotri tu masnu pojavu, te zlobne svinjske oči koje su se krile iza debelih stakala činovničkih naočala. "Izvolite, kako vam mogu pomoći?" - nije je prepoznao, ali ona njega jeste, kako bi ga zaboravila? Bio je poput sadiste iz horor filmova. Jedan od najgorih gostiju. "Ništa, pogriješila sam". Okrenu se i potrča nazad niz hodnik. Teška hrastova vrata, sada su bila još teža. Jedva ih odgurnu tek toliko da se provuče van. Napravi još dva koraka pa se spotače i pade niz stepenice. Dok se polako pridizala shvatila je da je ponovno na dnu. Cijeli svijet se srušio. Ustala je, vukla nogu za nogom. Nije osjetila ni bol ni krv koja je počela kapati ispod koljena. Stigla je do mosta. Kao u transu popela se na ogradu. Sklopila je oči i skočila... TAMA... Lijep momak sjedi na klupi u hodniku i čita novine. Na ruci mu zlatan sat, oko vrata lančić od pola kile zlata, a oči mu skrivene skupocjenim naočalama. Hodnikom mu prilazi tip, kao da mu je klonirana replika. Kosa namazana sa pola tegle gela, cipele od krokodilske kože i bijeli sako, tamne naočale kriju metalik hladne plave oči.

- "Side Maki?"
 - "Vozdra Riki."
 - "Ješta mai?"
 - "Ništa, znaš onu izreku, ima se..., može se..."
 - "Šta voziš?"
 - "Jel' po zemlji ili na vodi?"
 - "Znači i ti si kupio jahtu?"
 - "Ma, jednu malu, samo 8 metara. Nego, šta ćeš ti ovdje, u bolnici?"
 - "Vadim nalaze, kaže doktor ništa opasno."

27. listopada 2011. u samostanu sv. Ante na Bistriku u Sarajevu Caritas BK BiH organizirao je dodjelu priznanja za likovne i literarne radove u okviru obilježavanja Europskog dana borbe protiv trgovine ljudima i kampanje "Ja nisam rob(a)". Na natječaj je pristiglo 100-tinjak literarnih i 90-ak likovnih radova. Pravo sudjelovanja su imali učenici srednjih škola na području BiH. Prvo mjesto za literarni rad osvojila je **Amina Alijagić** iz Sarajeva, drugo **Tea Belojica** iz Fojnice i treće **Renata Glavinka** iz Sarajeva. Prvo mjesto za likovni rad osvojila **Merima Smajić** iz Tuzle, drugo **Alma Mujezinović** iz Sarajeva i treće **Ružica Bandić** iz Uskoplja. Prigodne nagrade učenicama su podijelili **fra Miljenko Stojić** (ravnatelj) i **Ivana Kozina** (koordinator) Caritasa Biskupske konferencije u BiH.

Riki smaknu naočale i pogleda ispod obrva: "Ne laži Maki! Jarane meni možeš sve reći."

- "SIDA, brate, još dvije godine pa otpis, lijeka nema."

- "Meni je doktor rek'o isto."

- "Koliko?"

- "Dvije, možda tri godine najviše."

- "Znaš šta sam razmišljao brate? Da nas nisu stigle suze onih Moldavki?"

- "Ma jok buraz. To nam je bilo suđeno još dok smo se rodili."

- "Jest, brzo živimo, brzo gorimo..."

- "Sutra idem po novu robu, utekla mi je jedna sinoć. Najbolji komad!"

- "I moje su se istrošile, mijenjat ću ih s Rođom. Svjetina hoće novo meso."

- "Hajmo mi preko puta na po jednu ljutu."

- "Idemo, i meni se grlo osušilo."

Samo sprat više, iza bijelih vrata, u bijeloj sobi, na bijelom krevetu ležala je ljepotica poput uspavane Snjeguljice. Kao ugajl crne dugačke trepavice, na čas kao da zadrhtaše. Trenutak kasnije ispod garavih trepavica pojavio se i dva prelijepa smaragdna oka. SVIJETLO...

Epilog

Ova priča ima sretan kraj. Kako je dalje bilo ostavljam vama na maštu. Dopravite ovu priču u svojim mislima. Učinimo da djevojka smaragdnih očiju živi sretno sa svojim princem i svojom dječom iza sedam mora i sedam gora do kraja života... Koliko samo djevojaka umire u paklu droge, javnih kuća i eskorta. Za umrle djevojke, upalimo bar jednu svijeću i pomolimo se za njihove duše, njima ne možemo više pomoći. A živima ćemo pomoći ako prijavimo svaki slučaj trgovine ljudima za koji saznamo. Bogohulno je biti robovlasnik, a najteže je biti ROB. Živimo dostojanstveno, skromno i humano. Ljubimo bližnjeg svoga, ali nemojmo biti NAIVNE.

Frama i Franjevački svjetovni red u Fojnici

Marija Puljić

U subotu, 8. listopada, uoči vanjske proslave sv. Franje u Gojevićima, bila je sv. Misa uočnica (treći dan trodnevne) pod kojom je bio obred primanja, obećanja i zavjeta Franjevačkom svjetovnom redu (FSR) i Franjevačkoj mladeži (FRAMA) Fojnica. Misno slavlje predvodio je **fra Mato Topić**, definitor i regionalni asistent Frame i FSR-a provincije Bosne Srebrene, a misno pjevanje i sviranje animirao je zbor fojničke Frame.

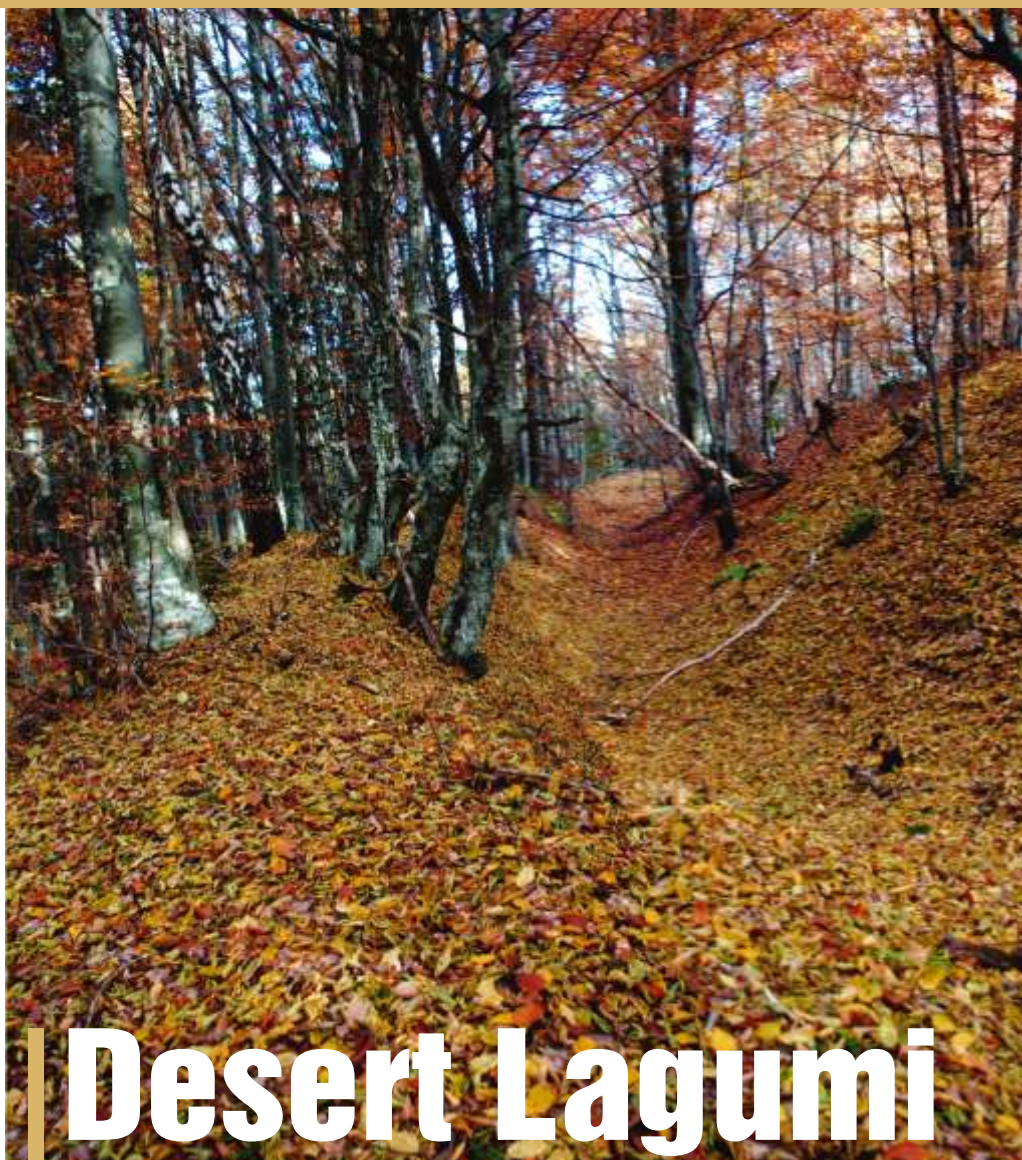
Svečanosti je prisustvovalo i oko 150 framaša iz Kiseljaka, Busovače, Uskoplja, Brestovskog i Lepenice. Tom prilikom, Frama Fojnica proslavila je i 10 godina postojanja. Da, 10 godina od kada je stvorena zajednica mladih koji su znatizeljno htjeli upoznati što znači živjeti po primjeru sv. Franje. Međutim, niz ovih godina dokazao je da nije sve ostalo na znatizeljji. Ona je sama po sebi prolazna, ali djelovanje mladih i njihovih duhovnih asistenata urezalo je Framu duboko u fojničko tlo. Kao rođendanski dar, Frama je dobila 22 nova framaša, a njih 32 je obnovilo obećanje. Naravno, tomu treba pridodati i znatan broj članova Trećeg reda.

Nakon misnog slavlja, fojnički framaši upriličili su priredbu za sve prisutne koja se sastojala od šaljivog igrokaza s temom iz života sv. Franje, recitala i nekoliko duhovnih pjesama s prikladnim koreografijama, a zatim je uslijedila zakuska u osnovnoj školi u Gojevićima. Ovom prigodom želimo zahvaliti ravnatelju O.Š. "Ivan Goran Kovačić" Gojevići/Fojnica, gosp. **prof. Ivici Bebleku** što

nam je omogućio da koristimo prostorije škole.

Možda će se probuditi čuđenje, pa čak i mrvica ljutnje jer je kao središte ovog važnog događaja bila filijalna crkva u Gojevićima umjesto veličanstvene samostanske crkve u Fojnici. Kao jedan od razloga tomu zasigurno jest zato što je sv. Franjo Asiški, čiji smo blagdan proslavili 4. listopada, zaštitnik ove crkve. No, dublji razlog trebamo tražiti u životu samog brata Franje. Naime, u trenutku kada je prepoznao siromaštvo kao radost, Franjo je uzviknuo: "To je ono što tražim! To je ono što svim srcem želim!" Baš to su poželjeli i mnogobrojni članovi franjevačke obitelji u Fojnici. No, to ne znači da, u zanosu, podcjenjuju značaj samostanske crkve, nego da ljube onaj duh skromnosti koji nudi ova crkva, baš kao što to čini ona crkva Sv. Damjana u Franjinom Asizu.

Neobično za ovaj događaj jest i to što su, po prvi put, framaši i njihova starija braća i sestre imali zajedno svoje obrede. Upravo ovaj čin je pokazatelj kolika je snaga franjevačkog duha. On ne poznaje dobne granice, ni predrasude o razigranoj, neozbiljnoj mladosti i krutoj zrelosti, on nudi notu zajedništva tamo gdje postoji prividni nesklad. Baš zbog toga župljani Fojnice moraju izreći hvalu Gospodu. Da, trebaju reći HVALA, jer im župu ne čini živom samo velebna sakralna građevina i uzbuđljiva prošlost, nego sadašnjost u kojoj dišu srca koja žele ići Kristu, slijedeći primjer asiškog sveca.

Desert Lagumi

Suzana Lovrić

Zvuči li vama riječ Lagumi kao nešto voćno zamotano u providni list jufke, rujno zapečeno i posuto šećerom u prahu?

Nismo bili posve sigurni gdje se nalazi lokalitet gradine Lagumi. Boris se pomagao novim mobitelom kojim smo pratili *Google*-ovu kartu, Dragan se već prije raspitivao kod prijatelja planinara koji su obilazili ovaj kraj, a usput smo mijenjali smjer po mreži puteva iznad sela Gradina kako smo već dobivali informacije od malobrojnih šetača.

Ceste su se zlatile od lišća. Udaljeno jesenje sunce nas je neobično grijalo i u blještavom sjaju otkrivalo crveno šipražje, zelene jelike i pamučne bijele kugle kojima je šuma bila nakićena. Jako nam se svidjelo što smo zalutali pa smo još neko vrijeme s namjerom odgađali prilaz utvrdi. Blagi povjetarac bi povremeno odizao kaotično jato suhog lišća i odnosi ga visoko iznad naših glava.

Gradina Lagumi je, kažu, najveća gra-

dina na fojničkom području. Prostire se na oko deset tisuća četvornih metara površine, iznad spajanja dviju rječica, Dragače i Čemernice. Dok se probijamo kroz suhu paprat i bodljikave lijane kupina, iznosimo svoje teorije o lokaciji Laguma. Marjan je mišljenja kako bi trebali biti na nekom dominantnom brežuljku i mi ga kao povijesničara kojemu to nije samo poziv i zvanje, nego ljubav i strast, poslušno pratimo. Usput podlaktice pretvaramo u istupljene mačete i pomalo ubrzavamo u želji da što prije potvrdimo naša nagađanja. Fojnica leži ispod nas u mirnoj kotlini nalikujući na veliku bebu smorenu igrom što na leđima nepomično leži u popodnevnom drijemežu. Prozračna izmaglica sa okolnih planina treperi i pomjera se nad gradom pa se čini baš kao diše.

Kako smo se približavali našem zadanom uzvišenju sa lijeve strane nas iznenadi padina prekrivena malinjakom. Velika i njegovana plantaža malina prosti-

rala se u strogim linijama, a preko puta nje stajao je stari voćnjak prepun sasušenih stabala obraslih sivim lišajevima. Njihove grane su nas poput kvrgavih staračkih ruku hvatale za jakne i kačkete. Požurili smo proći kroz tu grozomornu scenografiju za *Gospodara prstenova* i uskoro smo se našli na svom cilju.

Šuma vitkih breza i malo, ali gusto raslinje sklonili su od pogleda ostatke gradine. Trebalo je malo zagrebat i ispod debelih naslaga humusa i lišća pa da se uvjerimo kako smo na pravom mjestu. Bilo je lako uočiti poduboki jarak koji se poput spirale sa vrha spušta negdje prema selima. Vjerovatno je korišten za ispiranje rude koja se u blizini kopala i tu prerađivala. Narodna predanja govore kako su ovdje živjeli rudari iz rudnika u Čemernici. Tumaramo svatko na svoju stranu i dozivamo se zvucima ushićenja i nevjerice. Posvuda su ostaci suhozida, negdje toliko dugi i tako očuvani da je moguće rekonstruirati temelje naselja,

bar u mašti. Većina ih je prekrivana mekanom mahovinom, a mnogi se tek naziru pod slojem vlažnog lišća. Ne možemo odgonetnuti porijeklo vrtača koje u različitim dimenzijama nalazimo po cijelom lokalitetu. Sjedom pored jednog zida i fotografiram njegov krvotok načinjen stoljetnom izloženošću vodi. Iz njegovih pukotina izlaze mravi ne obazirući se na mene. Ovi su stanovnici Laguma prilično zaposleni. Jesu li i naši pretci naseljeni ovdje bili tako radišni? Vjerovatno. Povijesni dokumenti govore o srednjovjekovnoj utvrdi, a brojni ostaci keramike pronađeni na samom platou naselja to i potvrđuju. S obzirom na stratešku lokaciju gradine smatra se da je bila naseljena još od brončanog ili željeznog doba. Zamišljam ih ogrnute kožom neke divljači kako cijepaju gromade kamena po žilama, potom ga vuku ili kontroliraju do svojih nastambi, tope u svjetlucave oblutke po kojima tuku dugo i pažljivo pretvaraju u koplja ili noževa.

Žene su im stasite, vrijedne i brižne. One se još ne laćaju noževa. Beskvasni kruh lome vještim prstima i nude ih bosonogoj djeci koja ga onda umaću u glinenu posudu napunjenu kupinama. Svi se smiju modrim zubima. Sretni su.

I mi smo sretni. Koraci su nam sporiji, nekako svečani i puni poštovanja prema davnoj prošlosti što još uvijek šalje refleksije života na površinu od mahovine i lišća. Okrećem se dok napuštamo gradinu. Zastajem čuti larmu glasova, zvonke udarce u kovano gvožđe, ciku djece. Ali kroz šumu više ništa ne odzvanja osim glasa *Ivice Šarića* i muziciranja cijelog orkestra Sarajevske filharmonije. *Djevojka je zelen bor sadila!*

Pjevamo, smijemo se, ubiremo posljednje sočne kupine od ove godine. Sićušne sjemenke pod zubom pretvaram u slatki začim cijeloj priči. Snijeg koji će uskoro početi padati samo je sitno mljeveni šećer koji će spolja sakriti svu slast ukusnih Laguma. ■

O Kaštelima nemamo sačuvanih pisanih povijesnih izvora. U tom smislu za dodatne informacije trebalo bi analizirati sam arheološki lokalitet i pozabaviti se njegovom toponomastikom. Jedina građa na osnovu koje su sačuvane određene informacije o prošlosti Kaštela je usmena predaja. O Kaštelima se vrlo rijetko pisalo, a među takvima ćemo spomenuti fra Miju V. Batinića i epi-grafa Vlajka Palavestru.

U želji da se sklone i zaštite od Osmanskog prodora u Bosnu 1463. godine bosanski franjevci su našli utočište u pećinama, koje su preuredili u utvrđeno arhitektonsko zdanje te prilagodili svojim potrebama. U tom kamenom ambijentu, vjerovatno u prvoj polovici XV. stoljeća, ako ne i ranije, sagrađena je svojevrsna srednjovjekovna utvrda sa dvije kule koje nose naziv Bijeli i Crni grad. Lokalitet je vrlo nepristupačan što je sigurno jedan od razloga do danas relativno dobro očuvanog enterijera prostorija koje su koristili franjevci. U prvom planu ova utvrda je bila napravljena kako bi se koristila u svrhu erimitorija (samotišta) fojničkih fratara. Pojedini fratri su se sklanjali u Kaštela kako bi privremeno živjeli isposničkim životom u molitvi i tako, u duhovnom smislu, meditirali. Takve građevine su u to doba inače davali graditi fratri po Europi, a poznatije su La Verna i Fonte Colombo u Italiji. Sredinom XV. stoljeća ova utvrda je počela služiti u nešto drugačije svrhe. Sve učestaliji osmanski upadi unutar Bosanskog Kraljevstva dali su ideju fojničkim fratrima da utvrdu iskoriste kao skrovište i sklonište.

Kaštela

KAMENO ZDANJE FOJNIČKIH FRATARARA

Desetak kilometara istočno od Fojnice nalazi se srednjovjekovna utvrda, Kaštela. Smještena je na stjenovitim obroncima planine Zahor iznad sela Rizvića. Nalazi se na više od 1500 metra nadmorske visine, na samoj liniji koja razdvaja fojničku od busovačke općine.

Marjan Drmač

Prema predanju u kaštelsku utvrdu su se sklonili fratri iz fojničkog franjevačkog samostana nakon što su Osmanlije 1463. godine zauzeli Kozograd i Fojnicu. Navodno je sa njima bio znameniti bo-

sanski franjevac fra Anđeo Zvizdović koji je upravo iz ove utvrde krenuo i sišao u Milodraž gdje ga je s vojskom dočekao sultan Mehmed II. (el Fatih). Po Zvizdovićevom dolasku u to selo sultan mu je potpisao i predao Ahdnamu, dokument koji je garantirao slobode kretanja, imovinsko posjedovanje i vjeroispovijedanje, kako za Crkvu tako i za kršćanske podanike u Bosni. S tim u vezi značaj Kaštela u kojima u to vrijeme borave fojnički fratri postaje još veći kako u kulturno-historijskom, tako i u religijskom aspektu. Spomenut ćemo i to da prema narodnom vjerovanju u jednoj od pomenutih kaštelskih kula ima neka podzemna prostorija sa gvozdenim vratima u kojoj je skriveno blago. Iz nekog razloga u selima Pridole (koja su relativno blizu Kaštela) česta je narodna predaja o skrivenom blagu u Kaštelima. Priča lijepo zvuči, ali ipak u unutrašnjosti kula nema ni podzemne prostorije ni gvozdenih vrata. Teško je reći kako je predaja nastala, ali valja nam spomenuti da je moguće da blago ima metaforičan kontekst i da su u ova stara vremena franjevci sami po sebi bili narodno blago koje je nekad boravilo u Kaštelima.

Folklorna sekcija je podijeljena na tri grupe: najmlađu grupu sačinjavaju djevojčice i dječaci do II. razreda OŠ, u srednju grupu je uključen uzrast viših razreda OŠ i mlađi srednjoškolci, a stariju grupu čine studenti i svi ostali stariji, zainteresovani za folklorne igre. Trenutno imamo osam uvježbanih koreografija koje su uvrštene u program igara iz cijele BiH; igre i kola iz srednje Bosne, sarajevske, podrinske igre, a nama su posebno drage igre i kola sjeveroistočne Bosne. Osim toga negujemo i folklor bunjevačkih, vranjskih i makedonskih igara koje su prilično zahtjevne i odražavaju tehničku uvježbanost i kondicionu spremnost članova našeg društva. To je vjerovatno razlogom što smo bili pozvani na niz festivala, za koje je karakteristično da nisu takmičarskog tipa, već su smotra znanja, ljepote igre i folklorne odjeće, kao i prilika za krasna druženja i sticanje novih prijateljstava. Zahvaljujući ljubavi prema igri i muzici obišli smo mnoge prelijepije zemlje: Austriju, Grčku, Tursku, Hrvatsku, Češku... O putovanjima u BiH da i ne govorimo, odlazimo na razne manifestacije diljem zemlje tako da smo skoro svakih 15 - 20 dana negdje na putu. Često nastupamo i u hotelu *Reumal* za njihove goste te se na taj način pokušavamo odužiti za svu pomoć koju od uprave hotela dobivamo prilikom realiziranja daljih i skupljih putovanja. Osim hotela *Reumal* rad društva potpomažu i *Zavod Drin*, *Štamparija Fojnica*, te brojni privatni poduzetnici Fojnice.

Za kreativni dio rada u KUD 1001 noć zaduženi su **Nermina Čohadžić** i **Nermin Berbić** koji redovno pohađaju seminare i edukacijske radionice u Donjem Vakufu, Bihaću, Sarajevu... Na taj način su

Nastup na FTV

KUD 1001 Noć

Na inicijativu gospodina Semina Suđuke godine 2006. započinje rad KUD 1001 noć. Društvo broji 130 - 140 članova, a osim folklorne grupe u okviru društva su aktivni pjevački hor te muzička sekcija koju vodi Midhat Salčinović.

Nermina Čohadžić

Nermina i Nermin postali vlasnici certifikata za koreografsku obuku mlađih članova društva.

Upravni odbor KUD broji sedam članova: **Sena Selman**, **Nermina Čohadžić**, **Midhat Salčinović**, **Nermin Berbić**, **Suad Džafić**, **Alija Buhić** i **Sabahudin Klisura**. Osim obaveza predviđenih statutom društva, članovi odbora i svoje slobodno vrijeme provode u prostorijama objekta 1001 noć kojeg uređuju kako bi

imali što bolje uslove za rad. Prilikom posjete Fojničke škrinje većinu njih se moglo zateći kako farbaju zidove, čiste radijatore, planiraju šivanje zavjesa... Smatramo da uspjeh svakog društva zavisi, osim finansijske pomoći i iznimne ljubavi prema onome što društvo neguje, i od dobrih međuljudskih odnosa i međusobnog poštivanja i dogovora kao što je to slučaj u jednoj velikoj porodici.

Nastup u egipatskoj ambasadi

Gostovanje u Grčkoj

GLASINA priča, trač i kleveta

Krupna glasina uvijek počinje našim sitnim šaputanjem. Jednom kada se pokrene, ona vodi svoj vlastiti život neovisan o stvarnosti i ne obazirući se na sudbine svojih žrtava. Ona se zapravo pretvara u biće, u neman koja se bori za svoj opstanak, koja se neprestano hrani novom i obilnijom hranom rastući do neslučenih razmjera. Istinu, poštenje, pravednost, ona ne poznaje. Jedino joj je važan vlastiti opstanak. Stoga je spremna na sve. Zavodi lakovjerne i one koji su skloni naglim pogreškama, proizvodi lažni strah, nudi ispraznu radost, diže nepotrebne bune i rađa vlastito potomstvo u obliku novih sitnih šapata neznana izvora.

Ivica Studenović

Ničije uho nije neosjetljivo na trač, na priču koja već po svojoj početnoj formulaciji miriše na nešto zanimljivo, nešto što bi nas moglo dovesti u neki bolji, nadređeniji položaj u odnosu na njezine glavne i sporedne likove. Pažljivo slušamo, čudom se čudimo i/ili pridodajmo još neki sočni detalj, premda nemamo pojma o istinskoj biografiji junaka priče. Kako samo mašta proradi, kako samo provali ono zločesto, čisto ljudsko, i priča buja, raste, širi se unedogled.

U teoriji govorništa postoje mnoge minuciozno razrađene metode i *smicalice* za ono što su antički govornici nazivali *captatio benevolentiae* (pridobivanje naklonosti) slušateljâ ili čitateljâ. No jeste li znali da takve *smicalice* nesvjesno upotrebljavamo i u svakodnevnom govoru? I pripovjedač (možda i pripovjedačica, nije važno), čiju smo formulaciju iskoristili za naslov, jako se dobro služi spomenutom teorijom iako vjerojatno za nju nikada nije čuo, a sumnjivo je i što zna o Jurinu dolasku. Ipak, nadam se da vas je

uspio zainteresirati za ono što slijedi.

Jedna od magičnih formulacija koja gotovo uvijek ima uspjeha u privlačenju pozornosti slušatelja je fraza *jeste li znali/čuli...*, iza koje slijedi priča za koju slušatelji sigurno *nisu znali* niti za nju *čuli*, što pripovjedaču omogućava da je kiti i preoblikuje prema vlastitom nahođenju. I tako nastaje ona vrsta govora s početka ovoga članka za koju svi tvrdimo kako je izbjegavamo, kako to nije dio naše komunikacije s drugima, ali koja je ipak neizostavni dio naših životâ koliko god mi to nijekali. Nastaje glasina, trač. Glasine do te mjere obilježavaju našu individualnu i kolektivnu povijest da su sposobne upropaštavati živote, razarati zajednice, narušavati međuljudske odnose, zaustavljati i mijenjati veće ili manje (najčešće dobre) povijesne procese. A sve počinju bezazlenom formulom *jeste li znali/čuli*. Tako je bilo odvajkada, a vjerojatno će biti i dovijeka.

Goleme moći glasinâ bili su svjesni i antički narodi. Već u Homerovim djelima *Ilijadi* i *Odiseji* glasina biva personifi-

cirana i naziva se *Ossa*, što je etimološki povezano s latinskim *vox* (glas) i našom riječju *oči*. Homer je predstavlja kao Zeusov glas koji se među ljudima iznenada pojavi i velikom brzinom širi (usp. *Ilijada* 2,93 sl., i *Odiseja* 2,216 sl.; 24,412 sl.). Maretić je prevodi kao *Zeusova Káza*. Pjesnik Hesiod (konac 8. st. pr. Kr.) u djelu *Poslovi i dani* za Ossu upotrebljava naziv *Fēmé* koja u dorskom dijalektu glasi *Fâma*, odakle i u latinskom *Fama* u značenju personificiranoga *Glasa* ili *Glasine*, te je izravno proglašava zlom božicom: *Tako čini i Glasinu smrtnikâ izbjegavaj! Zla je Glasina i lako ju je, o doista lako pokrenuti, no mučno podnositi i teško ukloniti. Ljudi mnogi Glasinu kad razglase, nikada posve ne propada ona. Doista, i sama je božice vrsta neka.* (*Poslovi i dani*, 760 sl.; prijevod: Ivica Studenović). Kod tragičara Sofokla (5. st. pr. Kr.) u tragediji *Kralj Edip* Fēmé je kći Nade (grč. *Elpís*) jer je razumijeva kao glas koji ljudima stiže iz proročišta, a ljudi proročište pitaju uvijek *nadajući se* dobru. Iako je Fēmé još u Hesiodovo

doba proglašena božicom, nema spomena da su njoj u čast Grci ikada izgradili hram. Spominje se tek njezin oltar kod Eshina, atenskoga govornika iz 4. st. pr. Kr.

Personificiranu grčku Famu zajedno s njezinim odlikama preuzeli su i Rimljani te su je još više konkretizirali detaljno je opisujući. Prema rimskom pjesniku Vergiliju bila je to kći božice Geje (Zemlje), strašna pernata neman s velikim krilima i hitrim nogama; koliko je na tijelu imala perja, toliko je imala očiju, ušiju i jezika. Nitko se s njom nije mogao mjeriti u brzini i veličini do koje se mogla napuhati. Nikada nije spavala te je i danju i noću strašila ljude šireći izmišljotine i laži. U djelu *Eneida* Vergilije opisuje kako je trojanski junak Eneja lutajući morima nakon propasti Troje stigao na libijske obale u kraljevstvo kraljice Didone koja se u njega zaljubi. Jedne prilike u zajedničkom lovu Eneja i Didona se nađu sami zajedno u istoj pećini sklanjajući se od oluje. To je dakako primijetila Fama koja nikada ne spava i sve vidi te je odmah krenula u obavljanje svoga posla. Vergilije ovako piše: *A po gradovima svima po libijskim Fama se prospe, / Fama, od koje na svijetu ne našlo se brže strahote: / ona se kretanjem hrani i idući biva sve jača, / od straha slaba s početka, no uskoro silno uzraste, / pò tlu nogama gmiže, a glavu u oblake diže. / Majka je porodi Zemlja u silnom na bogove gnjevu, / ... Rodi je s nogama hitrim i s krilima silne brzine, / neman golèmu i strašnu, što očiju tólìko ima / kólìko pérã na sèbi, o čudo nad čudima svima! / Tòlikim ušima sluša i tólìka laju joj usta. / Između neba i zemlje raskriljuje noćnim se mrakom, / šuška i šapuće stalno i snú se suprotstavlja slatkom, / danju pak sjedi ko stražar na sljemenu nekoga krova, / ili na visokoj kuli zastrašuje svijet iz gradova, / nikakva skrb je ne mòri da l' pravo il nepravo zbori. / Tako i sad je u narod, u radosti s nove joj građe, / istinske sipala glase i úz njih klepètala lažne. (Eneida, IV, 173-190, prijevod: Bratoljub Klaić)*

Rimski pjesnik Ovidije u spjevu *Metamorfoze* također opisuje Famu orijentirajući se više na opis njezina stana i načina djelovanja. U istom stanu s Famom stanuju još i Lakovjernost (*Crudèlitas*), nepromišljena Pogreška (*temerarius Error*), Isprazna radost (*vana Laetitia*), iznenadna Buna (*Seditio recens*) i Šapat iz neznana izvora (*dubio auctore Susúr-rus*). Oni su ujedno personificirani Fami ni pomoćnici. Ovidijev tekst u prijevodu

Eneidos

Tome Maretića glasi: *Ima u svemiru mjesto med zemljom i među morem / i među nebeskim domom na međi triju svjetova; / Otud se vidi sve, ma koliki rastavlja prostor, / u uši izbušene odasvud dopiru glasi. / Tamo si Fama stan na vrhu odabra la kule, / ulaze bezbrojne je i hiljadu otvora na njoj / ostavila, a prage zatvorila vratima nije, / japi obdan i obnoć, cijela je od mjedi zvučne, / zuji, donosi glase i ponavlja, štogoder čuje. / Nema mira unutra i nigdje nema tišine, / nije doduše buka, već žubor i glasovi sitni... / Vreva u dvorani stoji te dolazi, odlazi mnoštvo / lako: tisuća kaže što lažnih, što istinih na po, / vrve koja odakle i riječi smetene šire. / Uši nezabavljene napunjavu pričanjem jedne, / druge raznose dalje, što čuju, izmišljanja opseg / raste, i čuvenom drugi kazivač dodaje nešto. / Tamo je Lakovjernost i Pogreška nagla je tamo, / Strasi upropašteni i isprazna Radost i Buna, / koja se nenadano diže, i neznana izvora Šapat. / Fama sve vidi, što se na zemlji i u moru zbiva / i u samome nebu, istražuje čitav svemir. (Metamorfoze, XII, 39-63)*

Gotovo sve glavne karakteristike svih glasina, onih starih i naših modernih, sadržane su u ova dva opisa. Krupna glasina uvijek počinje našim sitnim šaputanjem. Jednom kada se pokrene, ona vodi

svoj vlastiti život neovisan o stvarnosti i ne obazirući se na sudbine svojih žrtava. Ona se zapravo pretvara u biće, u neman koja se bori za svoj opstanak, koja se ne prestano hrani novom i obilnijom hranom rastući do neslučenih razmjera. Istinu, poštenje, pravednost ona ne poznaje. Jedino joj je važan vlastiti opstanak. Stoga je spremna na sve. Zavodi lakovjerne i one koji su skloni naglim pogreškama, proizvodi lažni strah, nudi ispraznu radost, diže nepotrebne bune i rađa vlastito potomstvo u obliku novih sitnih šapata neznana izvora.

Kako se protiv te nemani boriti? Možda najbolje izglednjivanjem. Oduzeti joj hranu, tj. ne širiti je dalje i ne biti joj jedan od pomoćnika. Gotovo ju je nemoguće izravno ubiti kao što je nemoguće kupiti na vjetru razasuto perje. I uvijek imajmo na umu da i naše najmanje šaputanje može pokrenuti tu veliku zvijer koja će na koncu, kada ojača i osamostali se, uslast proždrijeti i svoga vlastitog pokretača. Na koncu, nakon onoga što je kazao Tune, rekao Mato, a sve to čula Mare, zaista je upitno treba li uopće vjerovati da će doći Jure. Prije da neće nego da hoće, ali opet, nikad se ne zna. U iščekivanju Jurina možebitnog dolaska srdačno vas pozdravljam.

Velikom Županu Sarajevke oblasti
br. 18634/1927 od 31. 8. 1927.

Pored stalih stanovnika Kreševa, prisustvovali su ovome sastanku i ovi intelektualci:

1. Pavo Tvrtković (Seno), profesor u Novom Sadu
2. Ivo Šerkić, advokat u Zagrebu
3. Anton Kobačić, profesor u Osijeku
4. Mato Divić, direktor gimnazije u Banja Luci
5. Antun Milošević, šumarnik u Međumurju
6. Antun Divić, sveštenik u Uzgošću,
7. N. Gagulić, sveštenik u Gromiljaku,
8. Dr. Daniel Ban, franjevac u Kreševu
9. Stjepan Nikić, šumski savjetnik u Sarajevu
10. Stjepo Prskalo, sveštenik u Banbrdu-Lepenica

Predsjednikom zbora bio je izabran dr. Daniel Ban, višegodišnji gvardijan Franjevačkog samostana u Kreševu.

Nakon otposlanja brzoputno njegovom Veličanstvu Kralju i Gosp. Velikom Županu donešeni su ovi zaključci:

1.) Da se proširi Državna Kovačnica u Kreševu, pomoću akcija uveća njen rad, kako bi se zaposlilo što više tamošnjeg stanovništva i da se vodstvo rada prepusti u vođenju po vlasti namještenom stručnom organu.

2.) Da se zamoli Oblasna skupština, da izradi i proširi postojeću tkaoenicu čilima, tako da bi se moglo mjesto sadašnjih 70 mjesta uposliti 200 radnika i da se toj proizvodnji nađe promet.

3.) Da odbor nastoji kod državnih vlasti, da se ponovo u Kreševu uspostavi Sreska ispostava, kako bi se tamošnjem žiteljstvu u okolnim opštinama olakšalo sa državnim vlastima. Ujedno stavljeno je u dužnost odbora, da nastoji prenijeti Kotarski sud iz Fojnice u Kiseljak iz istih gornjih razloga

4.) Da se zamoli Poštanska Direkcija u Sarajevu, da se uspostavi poštanski automobilski saobraćaj, koji bi vezao Fojnicu, Kreševo, Kiseljak i Visoko u jednoj turi, kako bi se bar donekle saobraćajne prilike u srezu poboljšale.

5.) Treba da se osnuje udruženje preprodavaoca i preuzimača ljekovitog bilja, kojeg ima veći broj u ovom kraju, kako bi se i tako pomoglo narodu, da ima nešto zarade.

6.) Da se obrati odbor na "Turističko društvo" u Sarajevu i "Planinarsko dru-

Pokušaj unapređenja Kreševa 1927. godine

Intelektualci malenog gradića Kreševa povjerenog im sreza, sastali su se iz vlastitog poziva u svom rodnom mjestu Kreševu, dana 15., 16. i 17. jula 1927. godine, u svrhu da zajednički donesu zaključak, kako da se pomogne njihovom rodnom mjestu i kako da se tamošnjem narodu olakša življenje.

Sandra Biletić

štvo u Zagrebu", da se podignu planinarske kuće na Meovršju, Lopati i Bitovinji, a građani grada Kreševa sagrađe na ovim planinama drvenjare za svoje stanovništvo.

7.) Odboru je stavljeno u dužnost, da kod nadležnih vlasti isposluje, da se Kreševo i njena okolica proglašaju pasivnim krajem u pogledu prehrane stanovništva.

8.) Da se kod nadležnih vlasti nastoji, da se izgradi cesta Kreševo-Tarčin 13 km duga, kako bi se lakšim saobraćajem podiglo privredno i ekonomsko stanje Kreševa.

Za ispunjenje gornjih zaključaka izabran je ovaj odbor:

Predsjednik: dr. Daniel Ban, Pročelnik: Pavao Kopic, Nikić Stjepan, Ivo Nikolić, Mile Milinković, Martinčević Frano, Marijanovč Mato, Jurić Mijo, Sabljic Mijo, Fejzagic Hamdo, Niko Ban, Mato Kristo, Katarina Nikić, Katarina Šunjić.

Povjerenici u Zagrebu: Anto Nikić senzar, dr. Pero Ramljak advokat, Mato Ostojic općinski činovnik.

U Beogradu: dr. Augustin Čiča referent Ministarstva Vera, Frano Kobačić

načelnik Ministarstva unutrašnjih dela, Anto Marić.

U Sarajevu: Stjepan Milošević, Mato Marić, Mato Ramljak.

Poglavar sreza:
potpis nečitak

Odgovor Direkcije Pošta i Telegrafa Sarajevo Velikom županu sarajevske oblasti

Dokument br. 49878/1927
od 9. septembra 1927.
Na broj 18634/27 od 31. 8. 1927

Prenos pošte na liniji Kiseljak-Kreševo vrši se jednoprežnim kolima svaki drugi dan.

Ugovor o zakupu ovog prenosa ističe 30og juna 1928. godine.

Uspostava automobilskog saobraćaja na ovoj liniji povlačila bi osjetan izdatak iz državne kase, dok prema poštanskom materijalu koji se prenosi rečenom linijom na rastojanju od 12. 730 km, nema za to potrebe. Uostalom, prilikom raspisivanja licitacije za preuzimanje prenosa

pošte za narednu godinu /tj. od 31. jula 1928. godine do 30. juna 1929. godine/ pristupit će licitaciji i vlasnici automobila, koji budu željeli preuzeti da prenos pošte vrše s autom.

S molbom na znanje.
Direktor Pošta i Telegrafa
šef Poštanskog Odseka:
potpis nečitak

**Odgovor Ministarstva narodnog
zdravlja Velikom Županu
sarajevske oblasti**

broj: 6096/27 od 14. 9. 1927.

Čast mi je saopštiti da ovaj Inspektorat ne može ništa pridoneti, da se želje Kreševljaka označene u tačkama 1-8 gornjeg tamošnjeg dopisa ispunjavaju.

I održavanje lekarskih uredovnih dana u Kreševu ne tiče se prema budžetu za 1927/28. godinu Inspektora, nego Higijenskog Zavoda, kojemu su odnosi krediti delegirani.

Inspektor:
potpis nečitak

**Poglavar sreza Fojničkog Velikom
Županu sarajevske oblasti**

broj: 10306/27 od 25. 10. 1927.

Na tamošnje naređenje od 31. 8. 1927. br. 18637/27 u gornjem predmetu, a na tačku 3.), 7.) i 8.) čast mi je izvestiti kako sledi:

Ad 3.) Sve do godine 1916. postojala je u Kreševu Sreska Ispostava, čije su područje sačinjavale opštine Kreševo, Muslimin, Mratinići, Crnići, Dusina i Bukovica. Godine 1916. bila je ova ispostava formalno ukinuta, ali je sve do godine 1923. ostao u toj ispostavi jedan honorarni zvaničnik i jedan služitelj, pa se je sve do godine 1923. tamo ipak obavljalo uručivanje poziva, manja saslušanja, primanje predstavi, molbi, žalbi i tužbi, a jedanput u mesecu obavljao je Sreski poglavar ili po njemu određeni činovnik sa zvaničnikom uredovni dan na kome su provadane policajne, šumsko-kaznene i agrarne rasprave kao i drugi sporovi.

Godine 1923. ispostava je definitivno dokinuta, pa je u godini 1925. po naređenju naslova i njen inventar sa arhivom prenešen sreskom poglavarstvu u Fojnici. Još uvek u Kreševu postoji državna zgrada u kojoj je bilo sjedište ispostave, pa i ta zgrada pod zubom vremena, a bez

potrebnih popravaka znatno propada. Ali poslije konačnog ukidanja Sreske ispostave, bio je tamošnjem narodu omogućen izravan saobraćaj sa državnim vlastima, jer je bio određen svakog meseca u mjestu Kreševu uredovni dan (sa dva dana rada) jednog činovnika i jednog zvaničnika, pa se na tim uredovnim danima za tamošnji narod svršavale sve policajne, šumsko-kaznene rasprave, agrarne rasprave, molbe i svi poslovi administrativno političke struke, a ujedno se izdavale upute i nalozi tamošnjim seoskim glavarima.

U eri redukcije državnog budžeta i zavađanja štednje, dokinut je i uredovni dan koncem marta 1927. godine pa je tamošnje stanovništvo od tog vremena na svaki poziv po gore navedenim predmetima prisiljeno prelaziti put do ovoga poglavarstva i natrag u daljini od 62 kilometra i više, što u ljetno doba čini 2, a u zimsko doba 3 dana dangube.

Kotarski sud u Fojnici kao i ranije održava svoj uredovni dan u Kreševu redovito svakog meseca, a pored toga tako isto u mjestu Busovači, dok Poreski ured izašilje svoga činovnika u godini dva puta po nekoliko dana, radi prikupljanja podataka za tečevinu i radi ubiranja poreza.

Kreševski kraj u područnom mi srezu uistinu predstavlja najveću sirotinju, koju ova udaljenost od sjedišta vlasti znatno pogađa, pa i sam uviđajući potrebu za što lakši i brži saobraćaj tamošnjeg naroda sa državnim vlastima, mišljenja sam da se i dalje uspostavi svakog meseca održavanje uredovnog dana ove vlasti u Kreševu po jednom činovniku i zvaničniku u trajanju od dva dana rada, na kojem bi se svršavali poslovi iz nadležnog mi rada.

Trošak ovog uredovnog dana iznašao bi godišnje oko 12.000 dinara u što ulaze i materijalni troškovi za čišćenje, loženje, sa malim opravcima državne zgrade bivše sreske ispostave.

Ponovnim uspostavljanjem sreske ispostave u Kreševu držim da bi se znatno opteretio budžet Ministarstva Unutrašnjih Dela ličnim i materijalnim rashodima, dok budžetski prihodi sa te strane nisu nikakovi.

Glede prenosa Kotarskog suda u Kiseljak bilo je govora još za vremena bivšeg Bosanskog sabora, ali se stvar iz budžetarnih razloga pokazala teško ostvarivom, jer bi se trebala ujedno tamo prenijeti i gruntovnica i Poreski red i za ta nadležstva izgraditi i odgovarajuće zgrade. Sadašnje stanje pokazuje iste po-

teškoće, koj rješenje tog pitanja otežavaju. Pored toga mjesto Kiseljak u područnom mi srezu ne predstavlja geografski centar, ako se u obzir uzme, da su pojedina sela političkih opština koje graniče sa travničkim srezom od Kiseljaka udaljena 50-60 km. dok sada mjesto Fojnica kao središte sreskih državnih vlasti pokazuje najveću udaljenost oko 35 km. Mjesto Kiseljak po sadašnjem stanju pokazuje pred Fojnicom prednost kao saobraćajni centar, jer predstavlja samo raskršnicu puteva Fojnica-Sarajevo-Kreševo-Busovača-Visoko-Fojnica.

Ad. 7.) U pogledu proglašenja pasivnim krajem Kreševa sa okolicom imam istaknuti ovo:

Prije osnivanja državnih željezara u Zenici i Varešu, Kreševo je predstavljalo poznati industrijski centra srednje Bosne, u kome se znatno razvijala željezna industrija a pored toga kao čisto rudarski kraj sa dobrim šumskim područjem, pružao je stanovništvu toga kraja dobru zaposlenost u rudokopima i na radu šumske i drvene industrije. Po prirodnom sklopu sa istaknutim prirodnim bogatstvom taj kraj i suviše oskudijeva sa zemljom za agrikulturu, pa je tamošnje stanovništvo isključivo i živjelo od lične zarade po radovima šumske i rudarske industrije. Prilikom popisa stanovništva u godini 1895. samo grad Kreševo brojao je preko 2.000 stanovnika, dok u godini 1923. popis stanovništva u mjestu Kreševu pokazuje gotovo svega oko 900 stanovnika.

Iz samih statističkih podataka jasno se vidi da mjesto Kreševo i okolni kraj rapidno opadaju, jer se narod pod bijedom sirotinje iz dana u dan raseljava. Za ovakovo stanje karakterističnu sliku pruža fizionomija samog grada Kreševa u kome je veliki broj kuća potpuno napušten i iseljen, pa od vlasnika prepušćen vremenskom kvaru i propadanju. Sadašnje stanovništvo zemljom oskudno, a uz nestašicu zaposlenosti prosječno teško živi. Ovom nazadovanju Kreševa leže uzroci istaknuti i pod tačkom 8.) ovoga izvještaja. Poznaajući današnje stanje ovoga kraja sa posebno siromašnim stanovništvom mišljenja sam, da bi se proglašenjem Kreševa sa okolinom kao pasivnim krajem od strane kompetentnih vlasti, tamošnje prilike znatno poboljšale, a stanovništvu znatno olakšalo teško življenje.

(kraj prvog dijela)

Samostan Gorica

Fra Mijo Vjenceslav Batinić

franjevac, dušobrižnik, učitelj, povijesničar i književnik

Ove godine, točnije 26. kolovoza navršilo se 60 punih godina od smrti fra Mije V. Batinića. Otkrivši ovaj podatak sasvim slučajno odlučio sam da povodom 60-te obljetnice njegove smrti napišem nekoliko riječi o ovom vrijednom fratru, i tako, makar skromno obilježim ovu obljetnicu.

Miroslav Vešara

deja o jednom kratkom prikazu života i rada fra Mije V. Batinića u meni se još više učvrstila kad sam sasvim slučajno u Arhivu fojničkog samostana, tragaajući za nekim dokumentima, otkrio fascikl na kojem je pisalo: "Viri illustres de Fojnica". Sadržaj fascikla nije iznenadio samo mene, nego i ostale fratre fojničkog samostana. Ne samo da se tu čuvala bogata korespondencija fra Nikole Krilića, fra Bone Perišića, dokumentacija iz vremena "provincijalstva" fra Mije Gujića, pisma fra Martina Nedića, dokumentacija o uspostavi redovite crkvene hijerarhije u Bosni, itd., nego i nekoliko životopisa među kojima je vrijedno spomenuti: "Životopis biskupa fra Augustina Miletića" od fra Lovre Karaule; "Životopis fra Augustina Miletića, biskupa" od fra Bone Perišića; "Životopis fra Mije Zubića" od fra Bone Perišića; "Životopis fra Vice Vicića" od fra Bone Perišića; itd. Napokon, tu se nalazio i "Životopis fra Mije Batinića" od fra Jerke Vladića (A.a. Franjevačkog samostana u Fojnici, fascikl VIII, "Viri illustres de Fojnica", br. 93). Kada sam tih 66 poželjelih stranica pokazao fratrima,

ispostavilo se da nitko nije znao za postojanje tog rukopisa. Potaknut ovim drugim otkrićem, definitivno sam odlučio napisati tekst o fra Miji, ako ni zbog čega drugog onda zbog toga da "barem nečim" obilježim 60-tu obljetnicu njegove smrti.

Prikupljajući podatke za ovaj prikaz prvenstveno sam se služio spomenutim rukopisom fra Jerke Vladića. U jednom sam trenutku bio čak u dvojbi: javnosti prezentirati Vladićev tekst u cijelosti, ili ne? Ipak sam odlučio da se Vladićevim rukopisom samo poslužim iz razloga što je on isuviše prostora posvetio fra Mijinoj pobožnosti i stilu njegovog redovničkog života, i tako potpao pod utjecaj ondašnjeg načina pisanja životopisa značajnijih ljudi u redovništvu. Ali, budući da mi je Vladićev rukopis glavni izvor informacija o fra Miji Batiniću, nikako nisam mogao izbjeći potrebu čestog citiranja dijelova pa i odsjeka u cijelosti. U našem slučaju to je i potrebno, jer fra Vjerko Vladić nije bio samo fra Mijin subrat, kolega i prijatelj, nego i njegov suradnik i inicijator mnogih fra Mijinih pothvata, tako da je u ovom našem vre-

menu moguće predstaviti lik fra Mije samo uz pomoć neposrednih doživljaja o njemu, a koje je zabilježio Vladić. Zbog čestog citiranja ovog izvora, obilježavanje citata vršit ću u samom tekstu.

Ipak, nije Vladićev rukopis jedini izvor kojim sam se služio pripremajući ovaj prikaz. U Fojnici još žive neki od njegovih suvremenika, koji se još živo sjećaju pok. fra Mije. Tu mislim na nekadašnje njegove učenike, kojima je on bio ne samo učitelj i vjeroučitelj, nego i organizator mnogih kulturnih priredbi. Podaci koje sam prikupio od živih svjedoka nisu toliko značajni za praćenje tijeka njegova života i rada kao povijesničara, ali su zato interesantni za ocjenu njegova lika i stvaranja općeg dojma o njemu.

Odlučujući se na ovaj prikaz nisam imao namjeru da izvršim neku kritičku analizu njegovih djela, koja su još uvijek živa i dostupna svakome (iako se do njih teško dolazi), i uvijek će biti vremena za detaljniju analizu. Ono što me vodilo u ovom pokušaju jest želja da pružim javnosti makar nekoliko oskudnih podataka o čovjeku koji se u modernim znanstvenim radovima o franjevačkoj prošlosti na našem tlu, kao i o prošlosti Bosne i Hercegovine, često spominje, a isto tako često citira.

Životni put

Fra Mijo je rođen u Fojnici, 25. listopada 1846. godine. Na krštenju su mu dali ime Ivo. Otac mu se zvao Anto, a majka Anđa, rođ. Trogranić. Budući da je rano izgubio oca, uzme ga k sebi "za podvornika kod sv. Mise" fra Mijo Kutleša, koji je u to vrijeme bio župnikom na Kupresu, u selu Otinovci. Tu je fra Mijo stekao i prvu naobrazbu. Već u svom prvom susretu s knjigom pokazao je veliku nadarenost i "volju za naukom". Pošto je naučio čitati i pisati i tako stekao osnovno znanje iz matematike, župnik odlučio da ga pošalje na daljnje školovanje, i u tu svrhu uputi ga u novosagrađeni samostan na Goricu u Livnu. Tu je stekao nova znanja, posebno ona iz latinskog jezika i, kako kaže Vladić, premda je bio "najmanji stasom i najmlađi dobom, nadmašio je sve svoje drugove". Inače, Vladić u više navrata ističe njegov nizak stas, ali zato razvija čitav traktat o tome kako se često upravo u ljudima malena rasta krije veliki duh.

U sljedećem broju:
Fra Mijo V. Batinić u Fojnici i Italiji

Svim našim čitateljima želimo
čestit Božić i sve najljepše
u Novoj godini!

Fojnička škrinja

Svim kupcima i poslovnim
partnerima želimo sretno
nastupajuće blagdane!

ŠUMAPLOD D.O.O.

tel. 030 544 321 fax 030 544 322

SAMOPOSŁUGE

ul. Bosanska bb i Samostanska,

OTKUP, PAKOVANJE I DISTRIBUCIJA
ŠUMSKIH PLODOVA

TROŠNJK

Obilje sreće,
mira i blagosti
za Božić i
Novu godinu
želi Vam

Fojnica prijevoz
vl. Slavko Bošnjak
061 790 559

**SRETAN VAM I VESELO BOŽIĆ I
USPJEŠNA NOVA 2012. GODINA!**

"Hajdučka konoba"
FOJNICA
Vi. Radomir Babić

**Sretne nastupajuće
blagdane želi Vam**

**STR "FARE"
FOJNICA**

**Čestit i blagoslovljen Božić,
te puno zdravlja, sreće i
uspjeha u 2012. želi Vam**

**Čestit Vam Božić i
obilje Božjeg blagoslova
u nastupajućoj
2012. godini**

SUR Oroz
vl. Vjeko Oroz
tel - 063 337 655-i 063 643 942

**Svim kupcima i poslovnim
partnerima želimo sretne
božićne i novogodišnje blagdane!**

**Auto dijelovi
vl. Slobodan Bilić
063 403 707**

"SVI AUTO DIJELOVI NA JEDNOM MJESTU"

**HKD "Napredak"
Podružnica Fojnica**

Poštovani čitatelji *Fojničke škrinje*, prvi i jedini razlog zašto pišem ovaj tekst jest radost Božića, Emanuela, Boga s nama, koji nam svima donosi toliko potrebni i žučeni mir. Nevolje svakidašnjice, čini se, kao da pokazuju svoju najgoru formu u našem fojničkom kraju. Jedva nam daju disati! Ali postoji nada u bolje sutra, a ta nada jest Bog s nama, Božić. Prožeti tom nadom želim sa svima vama, dragi čitatelji, podijeliti radost susreta s Božićem.

Božić je najljepši događaj koji se zbio u povijesti ljudskoga roda. To je biser među događajima. Započeo je davno u svanuće našeg vremena i traje sve do danas. Betlehem od prije dvije tisuće godina govori i danas ljudima širom svijeta. Govori o onoj vjekovnoj težnji kojom su ljudi vapili za spasenjem upirući svoj pogled u nebo i tražeći odgovor na mnoga životna pitanja. A nebo je bilo tmurno i zatvoreno. Pa ipak na zemlji su se već naslućivali prvi tragovi i prve nade, ljudi su iščekivali s pouzdanjem. Spasitelj ipak treba doći: Doći će i neće kasniti... I to u jednom kutu Istoka, u malom mjestu Betlehemu izgubljenom u Judejskom gorju, to ljudsko iščekivanje je bilo najpouzdanije, i vjera najčvršća. Vjerovali su očevi lomeći kruh svojoj obitelji, vjerovali su pastiri na poljima uz stado, vjerovali su leviti služeći u hramu i kraljevi u svojim palačama, svi su čekali, svi su htjeli da dođe. I onda bi se našao netko u narodu i opjevao bi tu želju, to neizmerno htijenje. Vikali su psalmisti, pjesnici Izraelovi: Slušaj Bože Izraelov, ti što vodiš stado Josipovo, pokaži se plemenima našim: Efrajimu, Benjaminu, Manaseu, siđi! I melodija anđeoskih zvukova uporno je zvala, živo želeći da se objavi i napuni dotada nepoznatom radošću žalosna ljudska srca. Najprije tiho, a onda sve glasnije i glasnije talasajući se po Betlehemske poljanama, ona je odjekivala u dušama pastira koji su bdjeli. Nebo je zvalo.

Od stvaranja svijeta godine 5199., pošto Bog prije toga stvori nebo i zemlju, a od općeg potopa godine 2957., od rođenja Abrahama godine 2015., od Mojsija i oslobođenja naroda Izraelskoga iz Egipta godine 1510., do ustoličenja kralja Davida godine 1032., u 65. sedmici proročanstva Danijelova, kad je bila 194. Olimpijada, od osnutka grada Rima godine 752., te u 42. godini vladanja Oktavijana Augusta, kad je čitavom kuglom zemaljskom vladao mir: Isus Krist, vječni Bog i Sin vječnog Oca, htijući posvetiti zemlju

Božićna radost

Evo javljam vam veliku radost koja će biti za sav narod. U Davidovu gradu rodio se Spasitelj koji je Krist Gospodin. Evo vam znaka: naći ćete Dijete Isusa, položeno u jaslvice. Veselje ti navješćujem, puče kršćanski!

Nikica Vujica

svojim dolaskom, začet po Duhu Svetom, kad se navršilo devet mjeseci od njegova začeca, u Betlehemu, gradu Judinu, rodi se od Djevice Marije i postade čovjekom. I rodi ga Djevica, čista, neokaljana i siromašna. Povi ga u pelenice i položi u jaslvice. U štali nije bilo nikoga. Samo dva pobožna putnika, siromaštvo i zima. Prema predaji dvije su dobre životinje: voko i mago, svojim dahom grijale Božanskog Djetića. Božji anđeli bili su njegovi dvorjani. Za čudo koje se zbio znalo je samo nebo. Za njega ne saznadoše ni oni koji su tonuli u nasladama na kraljevskom dvoru u Jeruzalemu. Željezna ograda dijelila je ova dva svijeta. Znala je njegova Majka i njegov budući Hranitelj.

A bila je noć. Stoji pisano: dok je posvuda vladala ponoćna tišina, kad je noć u svome tijeku došla na polovicu svoga puta, tada, o Bože, siđe k nama iz tvojih kraljevskih odaja svemoguća tvoja Riječ. Bila je noć, sveta i tiha noć. Noć puna svjetla. Noć plodna i blagoslovljena. Noć puna zvijezda i mirisa. Tajanstvena noć! On siđe na zemlju tiho i nečujno. Pade kao rosa na runo. Dođe među svoje neprimjetno i tiho, kao što je stvoritelj neba i zemlje sakriven u svome svemiru... Ali njegov dolazak ne osta sakriven

svima. Sva se zemlja napuni mirisom njegove prisutnosti. Kao što se crkva puni mirisom molitava ili proljetno jutro mirisom šarenog cvijeća. Zvukovi anđeoskih melodija javljaju njegovo rođenje.

Idemo u Betlehem, govorahu pastiri, da vidimo što se to dogodilo, kakvi nam se to znakovi objavljuju. I odoše žurno. U štatici nadoše Mariju, Josipa i djetesce povijeno u jaslvice. Mnogi su u to vrijeme spavali, bilo ih je sigurno koji su i bdjeli, ali samo pastirima bilo je dano da u tom velikom trenutku zapaze Boga Stvoritelja koji je postao čovjekom, maloga Boga u pastirskoj štali. Josip je to ovako doživio: Ja sam hodao, odjednom zastadoh. Podignem oči i, gle, oblaci zastali i vjetar stao, i ptice što su letjele zrakom prestadoše mahati krilima, ni oni koji su jeli ne jedu više, zastali usred zalagaja i otvorenih usta gledahu k nebu. Pogledam rijeke, i one stoje. Zastale na tren i životinje šumske. Za taj trenutak je sve živo stalo. I, odjednom, opet se sve vrati normalnom toku života i opet sve posta kako je bilo.

*Čestit Božić i sveto
Porođenje Isusovo!*

JOSIP KUREVIJA rođen je u Zenici 18 listopada 1957. godine u radničkoj obitelji: majka Nada i otac Slavko. U Zenici završio osnovnu i srednju elektrotehničku školu.

Radio u Željezari Zenica (RMRU) kao elektromehaničar za održavanje industrijske automatike na četvrtoj Visokoj peći.

Uz rad kao izvanredni student, 2006. godine diplomirao filozofiju i sociologiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Iz rodne Zenice preselio 1993. godine s obitelji u Busovaču gdje 1999. godine gradi obiteljsku kuću. (kćerke: Ivana rođ: 1987. i Jelena rođ 1985. supruga Paulina rođ: 1964.).

U razdoblju od 1995. do 2003. godine djelovao kao novinar "Slobodne Dalmacije", "Sportskih novosti" i mnogih drugih listova i publikacija; aktivno sudjelovao u kulturnom i sportskom životu u Busovači.

Poeziju piše od mladih dana, a aktivno posljednjih nekoliko godina. Objavljena zbirka pjesama "Dno dubine" (2007.). Za tiskanje pripremljene: "Tajna tajne" i "Igra igre", a u pripremi je i četvrti ciklus pjesama: "San snova".

Živi i radi u Busovači.

DAH I PRAH

Toliko se nebesnici bjehu svikli na sva svitanja
u radosnim staništima običnika
udivljenih darovanom im kuglom od jaspisa
da im tama bi samo daleka slut nastanka
ukrašena jatima nježnih svitaca

tako bjehu obuzeti pjevom mogućega
da nemoguće bi potpuno smeđnuto s uma
iz gradiva praha prhnu dah
Ne

oni nisu znali za nemir stvaranja
činilo se bolje usnuti u snu varanja
no živjeti u zlu nebivanja
zla nezbivanja

podjeliše tako svjetove na male dijelove
bezvremeno zatočiše u krletke trena
raspustiše tajnu bivanja svega
zbunjenima natkriliše neba beskraj
u sjaju zebnje da šuška im nehaj
otužne nade večernji zvon
ushita podnevna smisleni tron

ta prošla noć
taj ples joj vatre na vratu mu
ta slatka put
njih i sluh
plesna dvorana
i glazba sanja
sparenim prahom grmio dah
o strast se obila volja obilja
rastresla kosa led otopila
u zamku zraka zrenjem dozorila

hrapavi prah
i topli dah
s vječnošću jedan dodir dobi
san snova još moli
zauvijek

nemoguće bi potpuno smeđnuto s uma

STARI MRAK I SVJEŽ ZRAK

U smiraj sumorna sivog sutona
opasana snovima stresnih slutnji
sred sunčana zadnjeg daha
stisla se u smislu sama
Lorna
žena Mide običnika

zrelost svoju kosu sijedu
nudi svijetu
čeka
dok on u planini vezuje vrele vjetrove
skliskim stazama slabih nauma
slijepošoćnih slatkih nada

šibaše štitonoše učtivosti
jasna zlovolja nebesnika
zreali zadnji izopačen sjaj zrele zebnje
stidom sića spomena ostavljena
u jednu jedinu čednu jednost

dolazeće nije krilo svoje mračno lice
biralo je i rađalo dar
u bestrajnim prazninama sakaćeni
al'nerazdvojni biti uz nađenu riječ
to je najveći strah
s kojim izmiren ne možeš biti u nebivanju
tu ne pomaže radost
dječjem smijanju

koliko bi postojanje samo
moglo da podnese nepostojanja
tko zna već kojeg
što ga glođe gusti grnjev
kojim gmiže stari mrak kao rak
pomiče se unazad
i grabi sve

jedno u drugo prelazi
dok prkosna udivljeno
jutre buđenja varljive zakletve
nude vječnosti svoje nježnosti
prikupljene sve

sve
sve su dali bolu rastanka
sve što je bila silna snaga
pokrov zaborava u svijesti imena

Kad ne budu više mogli
ni misliti ni sniti znanja
ni kušati nade sol
ni liti časni znoj spominjanih riječi
vjetru će okrenuti lica
i nehaju svježā zraka

izmorio ih stari mrak
kapajući s vrha roga jednorogova
po nacertima tihih zvijezda ljeta
rađao se svaki znak
novi dan bez časti izgubljene
bez slobode ogoljene
leđa topiv san

Šape od kokosa ili oraha

Priredila **Božana Tuka**

I ova godina nam je pri kraju. A sa njenim krajem dolaze nam blagdani za koje se spremamo pripremanjem raznih slastica. U svakom domu među raznim sitnim kolačićima na tanjuru uvijek pronađemo stare dobre šape ili pracne, pa vam nudim jedan od mnogih recepata ovih ukusnih kolača. Ujedno Vam želim SRETAN BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU!

TIJESTO:

250 g maslaca
300 g kokosova brašna ili oraha
1 šalica (od kave) ulja
2 šalice mlijeka
polu praška za pecivo
brašna po potrebi
malo maslaca i brašna za kalupe

PRIPREMA:

Zamijesiti tijesto od navedenih sastojaka i dodavati brašna toliko da se ne lijepi, a da ne bude ni tvrdo. Peći u kalupima koje smo prethodno premazali maslacem i posuli brašnom. Šape od kokosa po želji premazati čokoladnom glazurom.

Dramska sekcija se odvija u sklopu nastave kao vannastavna aktivnost i do sada se njezin rad manje-više svodio na pripremu programa za prigodne školske priredbe kako zbog nedostatka sredstava za rad tako i zbog nedovoljnog stručnog kadra potrebnog za osmišljavanje kostima, koreografije, scenografije i svega ostalog što je neophodno da bi sve to bilo smisleno i djeci dovoljno privlačno da bi se sa više entuzijazma i sama aktivnije uključila u rad. Nasreću, zadnjih godina se škola osvježila novim radnim snagama oboružanim kako znanjem tako i voljom tako da sve veći broj djece možemo povesti na predstave u Pozorište mladih u Sarajevu, a mladi nastavnici, glazbeni i likovni kreativci, nam pokušavaju pomoći koliko mogu i sve je to rezultiralo većim brojem djece na samoj sekciji u zadnjih godinu dana.

Sekcija trenutno broji 23 aktivna člana, a ostali se učenici pridružuju povremeno i po potrebi. Uglavnom je to uzrast od 10 do 14 godina. Sastajemo se najmanje jedanput tjedno, a prema potrebi ostajemo i češće u tijeku tjedna. Iako nitko od nas nije dovoljno scenski obrazovan da bi mogao primjenjivati tehnike glume profesionalno trudimo se doći vlastitim sredstvima do što više stručne literature

MALI GLUMCI

Leonora Lovrić Drmač

koja bi nam mogla pomoći te smo tako na njemačkim web stranicama pronašli veoma dobrih kazališnih radionica, a nešto smo knjiga i kupili od vlastitih sredstava. Zasad smo sve što nam je trebalo nabavljali sami, ali se nadamo da su i u tom pogledu na pomolu promjene jer smo osjetili dobru volju kako od strane uprave škole tako i od strane roditelja te se vodimo onom "gdje ima volje i put se ukaže". Trenutno spremamo igrokaz "Božićna priča" Višnje Stahuljak te još dva kraća prigodna igrokaza, a uskoro počinjemo s pripremanjem "Bijeloga zeca" kojeg ćemo izvesti za Dan škole. Nadamo se da ćemo uskoro biti dovoljno samouvjereni pa probati to izvesti pred širom i kritičnijom publikom nego što je to ova

naša, školska, a i da ćemo se osmijeliti pa uraditi pravu kazališnu predstavu.

Mnogo toga smo saznali o kazalištu i iz naših posjeta *Pozorištu mladih* nakon kojih se razgovara kako o glumcima i tehnikama glume tako i o svemu ostalom što učenici već dobrim dijelom i sami primjećuju kako na sceni tako i na kostimima. Upoznali smo već i neke od glumaca, doduše samo u prolazu, i može se čak reći da smo se poprilično "udomaćili" u samome kazalištu.

Nismo još imali priliku biti iza scene i popričati sa nekim od profesionalnih glumaca tako da nas vrlo raduje zakazani susret sa glumcem Ivom Krešićem koji dolazi u naš gradić održati svoju predstavu "Otičač" u okviru manifestacije "U susret Božiću" i već mu pripremamo mnogo zanimljivih pitanja. ■

COLOP art

BOSANSKA 102, 71270 FOJNICA
MOB.. 061 77 11 98, FAX: 030 832 332
E-MAIL: COLORARTFOJNICA@HOTMAIL.COM

DIGITAL PHOTO & VIDEO STUDIO

- *IZRADA FOTOGRAFIJA SA SVIH DIGITALNIH I ANALOGNIH MEDIJA
- *PROFESIONALNO FOTOGRAFISANJE I OBRADA
- *PROFESIONALNO VIDEO SNIMANJE I OBRADA
- *PRESNIMAVANJE (KASETE, DVD, CD, ...)
- *PRESLIKAVANJE FOTOGRAFIJA...

IZRADA REKLAMA I REKLAMNOG MATERIJALA

PRINTANJE
KOPIRANJE
UVEZIVANJE
VIZIT KARTE
PLAKATE
XXL POSTERI
BROŠURE
FLYERI
IZRADA BANERA
SITO TISAK
TAMPON TISAK
TISAK NA TEKSTIL

8. tradicionalni malonogometni Božićni turnir – Fojnica 2011.

Početkom prosinca, već duži niz godina, Fojnica postaje najpopularnije odredište za igrače i ljubitelje malog nogometa u Kantonu Središnja Bosna, a glavni "krivac" je Udruženje za sport i rekreaciju "KATARINA" Fojnica koje je i ove godine organiziralo Tradicionalni malonogometni Božićni turnir.

Josip Puljić, predsjednik Udruge, ističe kako je i ove godine turnir s razlogom podržan od strane generalnog pokrovitelja Ministarstva za prosvjetu, znanost, kulturu i sport KSB, kao i drugih sponzora i privatnih tvrtki koje koriste izuzetnu posjećenost turnira u reklamne svrhe, te svojom promocijom istovremeno pomažu razvoju ovog popularnog sporta na našim prostorima.

Nadalje, postoji vrlo izgledna mogućnost da naredno izdanje turnira 2012. godine bude proglašeno i Prvenstvom ili Kupom KSB u malom nogometu za registrirane klubove prve i druge kantonalne lige NS SBK/ KSB, a sve pod okriljem nadležnog saveza. Kako turnir svake godine

počinje sa završetkom nogometne sezone ovih klubova, potrebno je organizirati i natjecanje u malom nogometu, pa se tako došlo do ove ideje.

Na ovogodišnjem 8. tradicionalnom malonogometnom Božićnom turniru – Fojnica 2011. sudjeluje 20 malonogometnih momčadi svrstanih ždrijebom u četiri skupine. Tu su momčadi iz Sarajeva, Konjica, Kreševa, Busovače, Kiseljaka, Kaknja i Fojnice. Izlučni dio natjecanja po skupinama traje do nedjelje 11. prosinca, a nakon toga će 16 najboljih momčadi nastaviti natjecanje u eliminacijskom dijelu turnira.

Završna večer ovogodišnjeg izdanja Božićnog turnira bit će subota, 17. prosinca kada će se dodijeliti izuzetno vrijedne nagrade za najbolju momčad (5.000 KM), 2.mjesto (1.500 KM), 3. mjesto (700 KM), respect fair-play momčad (200 KM), za najbolje pojedince, kao i za najdarovitije mlade igrače.

Kako ovaj broj Fojničke škrinje izlazi u vrijeme odigravanja turnira, u nared-

UDRUŽENJE ZA SPORT I REKREACIJU
KATARINA FOJNICA
ORGANIZIRA

8. TRADICIONALNI MALONOGOMETNI BOŽIĆNI TURNIR FOJNICA '11 01.-17.12.2011.

PRILJAVE DO 30.11. NA TEL: 063 338 856
Info: www.katarina-fojnica.com

ZORJEB PROSTORJE UDRUŽENJA "KATARINA" FOJNICA 01.12.2011. U 19 SATI
KOTIZACIJA 200 KM

NAGRADE

1. Mjesto	5000 KM
2. Mjesto	1500 KM
3. Mjesto	700 KM

RESPECT FAIR PLAY TEAM 200 KM

NATJECANJE SE PO KUPNO PUTOVANJE, PRAVILNIKU (4+1+5) PREDNOSTI U ZORJEBU IMAJU PROVIJANJE I NEKI MOMČADI OSIGURANE NAGRADE ZA NAJBOLJE POJEDINCE, NAJMLAĐE I NAJDAROVITIJE IGRACE!

GENERALNI SPONZOR: MINISTARSTVO PROSVJETE, ZNANOSTI, KULTURE I SPORTA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

nom broju objavit ćemo kompletno izvješće s ovog nadasve kvalitetnog sportskog događaja.

Predsjednik USR "KATARINA" Fojnica ovim putem želi svim članovima Udruženja, svim ljubiteljima sporta i svim sugrađanima sretan i miran Božić i uspješnu Novu 2012. godinu. ■

Fojnički grbovnik

GRB OBITELJI TVRTKOVIĆ

Kralj Tvrtko II. (? - 1448.), sin Tvrtka I. (vladao od 1353. do 1391.) nazvao se po starom bosanskom običaju imenom svoga oca Tvrtka Kotromanića i prozvao se Tvrtković. Nije odmah naslijedio svoga oca, jer je bio maloljetan, pa su po pravu seniorata došli na prijestolje najprije kralj Dabiša, a zatim njegova žena Jelena. Međutim, nju već 1398. godine bosansko plemstvo smjenjuje i na prijestolje postavlja ne Tvrtka, već njegovog polubrata, Stjepana Ostoju. Godine 1404. bosansko plemstvo skinulo je s vlasti prougarski orijentiranog kralja Stjepana Ostoju, koji je za njih bio previše autoritativan i nezavisan od njih. Uz podršku velikog vojvode bosanskog Hrvoja Vukčića Hrvatinića i Sandalja Hranića Kosaču Tvrtko II. je izabran za Ostojinog nasljednika